

WESTNIK

Letnik XXVI.

Celovec, petek, 17. september 1971

Štev. 37 (1522)

Avstrija sredi volilnega boja

Le še dobri trije tedni nas ločijo od letošnjih državnoborskih volitev: 10. oktobra bodo volilci s svojimi glasovi odločali, kako bo izgledalo novo razmerje med političnimi silami. S to svojo odločitvijo na volišču pa bodo volilci več ali manj začrtali tudi smernice, po katerih se bodo po volitvah morale ravnati stranke, ko bodo konkretno in podrobno sklepale in ukrepale glede oblike bodoče zvezne vlade. Torej je odločitev, ki jo bo posamezni volilni upravičenec sprejel v volilni celici, tudi že prispevek k usmeritvi nadaljnjega razvoja in usode naše domovine.

Za razliko od prejšnjih volitev se tokrat potegujejo za glasove le štiri stranke. To so že zdaj v parlamentu zastopane SPO, ÖVP in FPÖ, poleg tega pa še KPO, ki na podlagi reformiranega volilnega zakona upa, da ji bo zdaj uspelo, po večletni odsotnosti spet priti v parlament. Ostali dve volilni skupini — DFP in NDP — sta zaradi minulih slabih izkušenj očitno resignirali in za letošnje volitve sploh nista postavili kandidatov.

V središču volilnega boja razumljivo stoji sedanja vladna stranka — SPO, ki je po eni strani izpostavljena ostrim napadom in kritikam iz vseh strani, po drugi strani pa ji manjka le poldrugi odstotek dodatnih glasov do absolutne večine. Svojo volilno propagando je v glavnem osnovala na programu, s katerim je izbojevala že svoj lanskoletni uspeh: graditi hoče moderno Avstrijo in jo napraviti „zrelo za Evropo“.

Ker je SPO zdaj edina vladna stranka, so morale vse ostale stranke svojo volilno propagando izoblikovati s položaja opozicije. Pri tem pa je kritika na račun vladne stranke skoraj povsem zasenčila njihove alternativne pobude in je na resnosti zgubila zlasti ÖVP, ki gotovo niti sama ne veruje v izvedljivost svojega 107 točk obsega-jočega veleprograma. Morda pa se ravno zaradi tega tako mrzlično trudi, da bi si zagotovila uspeh, če že ne s svojim programom, potem vsaj z odpriljem na desno. Le tako je namreč mogoče razumeti, da so se na izglednih mestih ÖVP-jevske liste kot „neodvisni“ kandidati pojavili vidni predstavniki nacionalnega tabora, med njimi celo eden, ki je bil do zadnjih dni član deželnega vodstva štajerske FPÖ.

S tem je ÖVP seveda zgubila vso pravico, očitati socializem kakršnokoli povezovanje s FPÖ. Obratno pa se je vodstvo FPÖ očitno učilo iz slabih izkušenj pri lanskim volitvah, ko si je samo že vnaprej zaprlo pot do morebitne vladne koalicije; zato se tokrat v tem oziru noče vezati na nobeno stran. Torej bodo šele volitve odločile, ali bo prišlo potem do koalicijske vlade in kakšna bo ta koalicija.

Združeni narodi in Kitajska

Na sedežu Združenih narodov v New Yorku se že mrzlično pripravljajo za letošnje zasedanje glavne skupščine, katerega dnevni red bo spet obsegal celo vrsto vprašanj, bolj ali manj važnih za vse človeštvo in njegovo bodočo usodo.

Med probleme, ki jih trenutno morda ni mogoče uvrstiti med „vroča železa“, od katerih rešitve pa v veliki meri zavisi nadaljnji razvoj mednarodne politike, nedvomno smemo prištevati tudi vprašanje kitajskega predstavnitva v OZN. To vprašanje je zdaj že mnogo let vedno spet na dnevnem redu zasedanj glavne skupščine, pa je Amerika s svojim vplivom in pritiskom doslej še vsako leto uspešno preprečiti rešitev, kot jo zahteva čedalje večje število držav, namreč sprejem LR Kitajske v svetovno organizacijo.

OZN ima poleg svojih dobrih lastnosti in nespornih uspehov tudi svoje hibe in pomanjkljivosti. Ena takih je dejstvo, da zdaj že celo četrtoletje v Združenih narodih predstavlja kitajski narod zastopnik Čangkajškovega režima na Formozi, medtem ko LR Kitajska, po številu prebivalstva največja država na svetu, v svetovni organizaciji sploh ni zastopana. Dokler se je Kitajska več ali manj prostovoljno zapirala pred ostalim svetom, nemogoče stanje v OZN ni bilo tako važno. Toda v zadnjih letih je LR Kitajska začela vsestransko podirati „kitajski zid“ in je opozorila nase zlasti kot atomska sila. S tem je vprašanje kitajskega predstavnitva v Združenih narodih postalo sila aktualno ter se je kot ena izmed hipotek OZN vleklo vse do letos, ko bo — kakor splošno pričakujejo — na jesenskem zasedanju glavne skupščine dokončno padla odločitev.

Po napovedi predsednika Nixona, da bo prihodnje leto obiskal LR Kitajsko, namreč nihče ne dvomi, da bo tudi Amerika morala temeljito spremeniti svoje mnenje o kitajskem zastopstvu v OZN. Poleg tega pa se je v zadnjem času spet močno povečalo število držav, ki so kakor Avstrija vzpostavile s Pekingom redne diplomatske stike in se bodo gotovo odločale drugače kot doslej, ko bo v svetovni organizaciji tekla razprava o sprejemu LR Kitajske.

Kako se bo razvijala ta razprava in kakšna bo potem odločitev, to bo pokazala bližnja bodočnost. Že zdaj pa je precej gotovo, da rešitve ne bo mogoče doseči s salomonsko potezo,

kot si jo je izmislil Washington, ki se zaveda, da se ne more več upirati sprejemu LR Kitajske v OZN, pa se tudi ne bi hotel odreči svojemu zvestemu vazalu na Formozi. Tako imenovano „dualistično“ uređitev, da bi bili v svetovni organizaciji zastopani dve kitajski državi, namreč v Pekingu odločno zavračajo kot povsem nesprejemljivo.

OB ZAČETKU ŠOLE:

Poslužimo se svoje pravice
in možnosti:

Prijavimo otroke k dvojezičnemu pouku!

Ob začetku novega šolskega leta Vas hočemo ponovno opozoriti na možnost prijave Vašega otroka k dvojezičnemu pouku, kakor to predvideva manjšinski šolski zakon. Prosimo, Vas, da trezno preudarite vse prednosti znanja dveh jezikov že v najmlajših letih ter se nato poslužite svoje pravice.

Mislimo, da nam ni treba posebej razlagati koristi znanja dveh jezikov, ki se jih otrok lahko in hitro priuči. Kajti to je znanstveno dokazano in povsod po svetu se trudijo v to smer. Tako šolanje priporočajo tudi najuglednejši pedagogi po vsem svetu.

Koroški Slovenci imamo to možnost že doma, ko otroka učimo svojega materinega jezika. Okolica in šola pa ga naučita drugega deželnega jezika. Zato ima naš otrok pri vstopu v prvi razred najboljše pogoje, da se v obeh deželnih jezikih izpopolni in se priuči njune knjižne oblike. Če torej hočete svojemu otroku dobro, potem mu ne jemljite te lepe možnosti, za katero ga bodo njegovi sošolci kasneje v življenju zavidali.

Dognano je, da otroka učenje dveh jezikov v osnovni šoli nikakor ne obremenjuje, nasprotno, njegovo mišljenje s tem postane bolj razgibano in mu pozneje olajša učenje tretjega in četrtega jezika. To še posebej velja za učenje ostalih slovanskih jezikov, ki postajajo iz leta v leto bolj važni za mednarodne odnose.

Čeprav drži, da je slovenščina jezik razmeroma majhnega naroda, je vendar za naše kraje v času odprlih meja in dobrega sosedstva poleg nemščine najpotrebnejši jezik.

Našemu priporočilu se je pridružila tudi Avstrijska liga za človekove pravice.

Svojega otroka lahko prijavite pri upravi šole v prvih desetih dneh po začetku šolskega leta.

Krščanska kulturna zveza
Lovro Kaselj, predsednik

Slovenska prosvetna zveza
Hanzl Weiss, predsednik

Zveza koroških partizanov
vabi na

tovariško srečanje

v nedeljo 19. septembra 1971 ob 13. uri pri Terklju v Selah.

Spored:

- KONCERT
PARTIZANSKEGA
INVALIDSKEGA PEVSKEGA ZBORA
pod vodstvom dirigenta prof. Radovana Gobca
- Recitacije
- Govor
- Družabnost

Bivši koroški partizani in svojci ter prijatelji borbene pesmi pri-
srečno vabilen!

Glavni odbor

Umrli je Nikita Hruščov

V starosti 77 let je konec minulega tedna v Moskvi umrl Nikita Sergejevič Hruščov, eden izmed najpomembnejših protagonistov svetovne zgodovine po drugi svetovni vojni.

Nikita Hruščov je bil deset let na vodilnih položajih v Sovjetski zvezi, po Stalinovi smrti najprej prvi tajnik sovjetske KP, nekaj pozneje pa tudi še predsednik sovjetske vlade vse do oktobra 1964, ko je vodstvo partije med njegovim dopustom sklenilo spremembe v partijskem in državnem vodstvu ter je oblast prevzela trojka Brežnev-Kosigin-Podgorni, ki še danes zavzema najvišja mesta v Sovjetski zvezi.

Desetletje, povezano z imenom Nikite Hruščova, nedvomno pomeni izredno važno obdobje v povojni zgodovini. V tem času je prišlo do znane obsodbe stalinizma in precejšnje politične „odjuge“ v Sovjetski zvezi, ki si je hkrati začela utirati pot tudi v širni svet. Začel se je tajati led hladne vojne, med Vzhodom in Zahodom pa se je začela uveljavljati politika miroljubnega sožitja. Posebna pomena je bilo to obdobje za Avstrijo, saj je le nekaj mesecev po Stalinovi smrti prišlo do sklenitve državne pogodbe, s katero je bila Avstrija tudi formalno spet vzpostavljena kot suverena in neodvisna država. Prav tako pomembne za tedanji čas in poznejši razvoj pa so bile tudi spremembe, do katerih je prišlo v odnosih med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo, ko so bile priznane napake, ki so bile proti socialistični Jugoslaviji zagrešene s kominformovsko resolucijo.

V času, ko je sovjetsko politiko vodilno usmerjal Nikita Hruščov, pa je prišlo tudi do drugačnih dogodkov, ki so vznemirjali vso svetovno javnost. Med drugim je bil to zapletljaj okoli sovjetskih raket na Kubi, ko je Hruščov dokazal sposobnosti velikega politika in diplomata ter mu gre zasluga, da takrat ni prišlo do svetovnega oboroženega spopada. V njegovo dobo pa sodi dramatični zaplet in krvavi razplet dogodkov na Madžarskem enako, kakor tudi postavitev betonske „meje“ skozi Berlin. In še marsikaj drugega bi lahko navedli, kar je krivda ali zasluga, da bo Nikita Hruščov ostal v zgodovini zapisan kot eden izmed pomembnih in zanimivih državnikov druge polovice dvajsetega stoletja.

To poudarjajo tudi številni vodilni državniki po svetu in v tem smis-

lu poroča svetovni tisk. Vsi soglašajo, da je bil Hruščov pomembna osebnost in njegov delež tako v sovjetski kakor tudi v mednarodni politiki je velik. Hruščov je bil eden največjih politikov Sovjetske zveze, ki je dosegel glavne uspehe za svojo domovino; zgodovina bo s ponosom ovekovečila njegova stališča in priznanja za osvoboditev in mir na temeljih pravičnosti. Tako je na primer podaril egiptovski predsednik Sadat, medtem ko je namestnik glavnega tajnika francoske KP Georges Marchais izjavil, da ostaja ime Nikite Hruščova v vsakem primeru povezano s pobudami, ki jih je storila sovjetska KP za odstranitev kulta Stalinove osebnosti in njegovih posledic, kar je za svetovno komunistično gibanje odprlo novo etapo v njegovem boju za socializem in mir.

SLOVENSKA SKUPNOST

obiskala SZDL Slovenije

Na povabilo republiške konference SZDL Slovenije je bila prejšnji teden na obisku v Ljubljani veččlanska delegacija Slovenske skupnosti iz Trsta.

Med razgovori so predstavniki Slovenske skupnosti obrazložili značaj, vlogo in delovanje svoje politične organizacije ter probleme slovenske narodne skupine v Italiji. Delegacija SZDL pa je goste seznanila o vlogi SZDL, o notranje- in zunanje-političnem položaju Jugoslavije ter o interesu Jugoslavije oziroma Slovenije za pozitivno reševanje vprašanj slovenskih narodnih skupnosti v zamejstvu. Pri tem so bila poudarjena načela SZDL o nujnosti podpore vsem Slovencem in njihovim organizacijam, ki priznavajo obstoječo socialistično samoupravno družbeno in politično uređitev v Sloveniji in Jugoslaviji.

Ob tej priložnosti je bila izražena tudi potreba po utrjevanju enotnega slovenskega kulturnega prostora. Obe organizaciji sta naglasili, da težita in si prizadevata vsaka v svoji stvarnosti in s primernimi sredstvi za doseg popolne in zaščitene enakopravnosti Slovencev v Italiji.

OD 2. DO 10. OKTOBRA V GRADCU:

Jesenska sejemska prireditve

ob sodelovanju 1947 razstavljalcev iz 36 držav

V Gradcu se že pripravljajo za letošnji jesenski sejem, ki bo v dneh od 2. do 10. oktobra in za katerega vlada po zagotovitvi sejemskega vodstva izredno veliko zanimanje. O tem prepričljivo govori dejstvo, da je bila razstavna površina že davno razprodana do zadnjega kvadratnega metra; še bolj pa podatek, da bo na letošnji jesenski sejmski prireditvi v Gradcu sodelovalo 1947 razstavljalcev iz 36 držav, ki bodo prikazali bogat in pester izbor najrazličnejših dobrin oz. dosežkov in zmogljivosti domačega in tujega gospodarstva. Tako bo graški sejem tudi tokrat uspešno izpolnil svojo vlogo povezovalca med zahodnim in vzhodnim tržiščem.

Da opravlja graški sejem to nalogo res uspešno, je pokazala anketa, ki so jo izvedli na letošnjem pomladanskem sejmu in ki je izpričala, da je bilo 92 odstotkov razstavljalcev nad vse zadovoljnih s poslovnim uspehom. Na jesenski prireditvi pa bo spet cela vrsta privlačnosti, ki bodo gotovo vzbudile zanimanje obiskovalcev. To bodo predvsem razni specializirani sejmi — od kmetijskega in gradbenega do sejma pohištva in potrošnega blaga — ki ne bodo le paša za oči, ampak tudi ogledalo zelo bogate domače in svetovne ponudbe najrazličnejših vrst blaga. Tukaj bo obiskovalec našel vse, kar ga sploh more zanimati; imel bo možnost izbire in primerjave, tako da se bo lahko odločil res za tiste izdelke, ki mu najbolj ugaajo in ki se mu zdijo vredni tudi cene. Kajti organizatorji graškega sejma se že več let dosledno ravna po zakonih, ki jih postavlja sejmskim prireditvam današnji čas: to je stroga ločitev po panogah in vrstah blaga.

Med tujimi državami že ves čas zavzema izjemno mesto najbližja sosedja na jugu — Jugoslavija, ki ima ravno na graškem razstavišču svoj največji paviljon. Po številu razstavljalcev sicer še precej zaostaja za Zahodno Nemčijo, vendar bo njena letošnja udeležba še večja kot doslej, saj bo sodelovalo več kot sto podjetij iz Jugoslavije. Po stari tradiciji bosta najbolj zastopani Slovenija in Hrvaška, katerima se bo letos prvič pridružila tudi Bosna in Hercegovina; jugosl. podjetja bodo razstavljala predvsem v okviru jugoslovanskega paviljona, poleg tega pa bodo letos sodelovala tudi že v okviru posameznih specializiranih sejmskih prireditev.

Povečano zastopstvo Jugoslavije na graškem sejmu seveda narekuje poleg drugih vzrokov tudi dejstvo, da je Jugoslavija v svoji blagovni menjavi z Avstrijo močno pasivna. V prvem letošnjem polletju se je uvoz avstrijskega blaga v Jugoslavijo povečal za dobrih 15 odstotkov, medtem ko je izvoz jugoslovanskega blaga v Avstrijo nasprotno nazadoval za 25 odstotkov; posledica je okrogla milijarda šilingov jugoslovanskega

primanjkljaja. Torej ima Jugoslavija vzroka dovolj, da si prizadeva za povečanje zani-

Spet nov hotel

Turistično podjetje Kompas gradi v Ljubljani nov hotel, ki sodi med največje investicije tega podjetja.

Novi hotel bo obsegal tri kletne etaže: v prvi so predvidene kuhinja, razni pomožni prostori, skladišča, hladilnica, pralnica, garderobe, sanitarije itd.; drugi dve pa sta namenjeni parkiranju osebnih avtomobilov.

V pritličju poslopja bo poleg recepcije hotela še po vzorcu švicarskih hotelov urejeno gostišče-bistro. Lokal bo razdeljen na več manjših prostorov, s posebnim nadstreškom pa bo podaljšan na pločnik, kjer bodo mize za goste, ki radi posedijo na prostem. V prvem nadstropju pa je predvidena zajtrkovalnica, ki jo bodo ob večerih spremenili v ekskluziven lokal za goste, kjer bodo servirali razne slovenske in jugoslovanske specialitete.

IZ PIVOVARNE V LAŠKEM:

400.000 hl piva na leto

Važno mesto med pivovarjami v Sloveniji zavzema Laško, ki pošlje na trg 400.000 hektolitrov piva na leto. Pa še ne dolgo, kajti prej je zmogljivost pivovarne v Laškem znašala le nekaj nad 250.000 hektolitrov. Ker pa je tržišče zahtevalo večje količine, so se v Laškem odločili za povečanje obrata.

Lopate „za nove kapacitete“ so začeli lani oktobra, potem pa je ob stari, vendar tudi že močno rekonstruirani pivovarji in pred petimi leti postavljeni sladarni v nekaj mesecih zrasla nova pivovarna — varilnica, hladilnica in polnilnica. Vsi objekti so zgrajeni v skladu s najnovejšimi dosežki pivovarske tehnike v Evropi. Nova pivovarna ima zmogljivost 150.000 hektolitrov piva letno, tako da se je celotna zmogljivost pivovarne v Laškem povečala na skupno 400.000 hektolitrov na leto.

Zahteve tržišča in zlasti transport na daljše razdalje (v Laškem mislijo tudi na širši prodor v izvoz piva) so zahtevali množičnejše pasteriziranje piva. Tozadevne zmogljivosti pivovarne v Laškem znašajo zdaj 38.000 steklenic na uro, medtem ko celotna zmogljivost polnilnic dosega 63.000 steklenic piva na uro.

Kljub bistveno povečani zmogljivosti pivovarne v Laškem pa povpraševanja za laškimi pivom ne bodo mogli kriti na daljšo dobo. Zato v Laškem že delajo načrte, da bi zmogljivosti svoje pivovarne povečali za nadaljnjih 200.000 hektolitrov, torej skupno na 600.000 hektolitrov piva letno.

Razvoj avstrijskega gospodarstva je med drugim v veliki meri odvisen od sodelovanja z gospodarstvi drugih dežel. Zlasti na področju izvoza in uvoza blaga. Ta možnost pa je v veliki meri odvisna po eni strani od nihanja mednarodne gospodarske konjunktive in po drugi od sposobnosti domačih gospodarskih podjetij, da na področju izvoza zadovoljijo kupce tako glede zahtevanih količin kot glede njihovih zahtev po kvaliteti blaga.

Gledan v tej luči, je bil razvoj avstrijske zunanje trgovine v zadnjih letih ugoden in zadovoljiv. Obseg izvoza je naraščal, z njim pa tudi obseg uvoza. Sicer je vsaka trgovinska bilanca koncem leta pokazala pasivo naše države, vendar to ni posebej motilo, ker je to pasivo vedno spet pokrila aktivna turistična bilanca, aktivna takomenovanega tibega izvoza.

V takem razvoju je naša država doživljala močno rast svojega gospodarstva. Ta rast je po relativnem merilu lani presegla ono drugih zahodnoevropskih dežel. Povpraševanje za blagom in delavci je naraščalo enako kot njihova kupna moč in njihovi zasluzki. Da so v taki konjunkturi naraščale tudi cene, je po načelu da je gibanje cen posledica razvoja ponudbe in povpraševanja, razumljivo kot pa resnica, da je to naraščanje tudi posledica plaže inflacije širom Evrope in ostalega sveta.

Tudi leto 1971 bo avstrijsko

gospodarstvo po dosedanjem razvoju zaključilo uspešno in zadovoljivo. Vmesna bilanca zunanje trgovine koncem prvega polletja kaže, da je v primerjavi s prvim polletjem 1970 obseg izvoza narasel za 7,3 odstotka na 38 milijard šilingov, obseg uvoza pa za 16,9 odstotka na blizu 51 milijard šilingov. Pasiva trgovinske bilance je torej 30. junija znašala blizu 12,7 milijarde šilingov in je bila znatno večja kot istega dne 1970. Spričo te pasive je pričakovati, da

šilingov, uvoz goriv pa za 1,8 milijarde, medtem ko se je uvoz polfabrikatov in finalnih izdelkov skupno povečal le za 1,5 na 38,2 milijarde šilingov.

V primerjavi s prvim polletjem 1970 se je delež uvoza strojev in vozil povečal za 3 odstotke na 34 odstotkov skupnega uvoza, skupni delež finalnih izdelkov pa le za 1 odstotek na 23 odstotkov.

Na strani izvoza je temu nasproti treba zlasti ugotoviti, da se je pri porastu njegovega skup-

manja za svoje blago v Avstriji. In graški sejem je v tem oziru najboljša priložnost.

Druge tuje države bodo svoje zmogljivosti in zanimivosti prikazale v Dvorani narodov, kjer bo 15 tujih kolektivnih razstav. Prvič se bosta v Gradcu predstavili tudi Koreja in Albanija, prva predvsem z umetniško obrtjo, porcelanom in lasuljami, druga pa s preprogami in pletarskimi izdelki. Libija bo prikazala izdelke svoje domače industrije ter preproge in južno sadje; Zahodna Nemčija bo delala reklamo predvsem za izdelke fine mehanike in optike; Švica bo razstavila električne naprave, šivalne stroje, športna oblačila, stroje za obdelavo lesa, gramofone in razne specialitete iz mesa; Italija bo sodelovala s posebno razstavo tržaškega pristanišča, Pakistan z izdelki industrije in s preprogami, Tunizija pa z razstavo vin in s turistično propagando; Sovjetska zveza bo predstavila svojo ljudsko umetnost in knjige, Češkoslovaška bo imela na sejmu stojnico za informacije, Romunija pa bo razstavljala stilno pohištvo in sedežne garniture; med stare goste v Gradcu pa spadata končno tudi še Madžarska, ki bo spet sodelovala s priljubljeno restavracijo, ter Francija, ki bo poleg svojih znanih vin in sirov razstavljala še specialitete svežih in konzerviranih živil.

Po stari tradiciji bo na graškem sejmu razumljivo poskrbljeno tudi za dobro počutje obiskovalcev, ki jih čakajo razne zabave, predvsem pa gostoljubna postrežba na mednarodni pokušnji vin.

POŠIROKEM SVETU

MOSKVA — Sovjetska zveza in Amerika sta dosegli sporazum, ki naj bi preprečil, da bi se morebitni jedrski incident sprevrgel v svetovno katastrofo. Sporazum se nanaša na to, kako bosta velesili ravnali, če bi po naključju ali pomotoma prišlo do jedrskega incidenta. Pričakujejo, da bosta sporazum že v kratkem podpisala — ali v Moskvi ali v Washingtonu — zunanja ministra obeh držav Gromiko in Rogers.

GORICA — V Sovodnjah ob Soči, kjer je v zadnjem času prišlo do fašističnih izjav in zivljenj proti Slovincem, je bila ob koncu minulega tedna pred spomenikom padlim partizanom protifašistična manifestacija. Na tej manifestaciji so v navzočnosti predstavnikov občinskih uprav na Goriskem ter Slovenske kulturno-gospodarske zveze protestirali proti oživljanju fašizma. Ob tej priložnosti je bilo poudarjeno, da nedavne protislovenske fašistične akcije v Sovodnjah niso bile osamljen primer, marveč sestavni del širše organiziranih nastopov fašističnih sil proti razvoju demokracije v Italiji ter uveljavljanju narodnostnih pravic tamkajšnjih Slovencev. Zahtevali so izsleditev krivcev in njihovo izročitev sodišču.

HELSINKI — Finski predsednik Kekkonen je izjavil, da pomeni pobuda njegove države navezati diplomatske stike z obema Nemčijama, politično odpiranje, ne pa temeljne spremembe v finski politiki glede statusa Nemčije. Pripravljenost finske vlade za pogajanja o diplomatskih stikih z obema nemškima državama je v Vzhodni Nemčiji naletela na odobravanje, medtem ko je Zahodna Nemčija odgovorila, da se mora o tem prej še posvetovati z zahodnimi zavezniki. V Bonnu namreč pravijo, da je predlog o istočasnem priznanju obeh Nemčij preuranjen.

NEW YORK — Na sedežu Združenih narodov se že pripravljajo na letošnje zasedanje glavne skupščine. Tokrat bo posebej zanimiva razprava o sprejemu LR Kitajske v svetovno organizacijo. Odkar je tudi večina zahodnih držav navezala diplomatske stike s Pekingom, Amerika ne bo več mogla nasprotovati sprejemu LR Kitajske v OZN, pač pa se bo — kakor napovedujejo politični opazovalci — po vsej verjetnosti zavela za „dualistično“ rešitev v tem smislu, da bi bila v svetovni organizaciji zastopana Tajvan (Formosa) in LR Kitajska. Je pa seveda drugo vprašanje, ali bo taka rešitev sploh možna, ko tudi Združeni narodi uradno priznavajo le Kitajsko in ne Tajvana, čeprav tajvanski predstavnik zdaj že četrto stoletje zastopa Kitajsko v svetovni organizaciji. Torej je pričakovati, da se bo okoli tega vprašanja razvila zanimiva razprava.

SAIGON — Ameriški senator George McGovern je izjavil, da so pogajalci Severnega Vietnama in južnovietnamske revolucionarne vlade dali vedeti, da so pripravljeno izpustiti ameriške vojne ujetnike, če se bo Amerika do 31. decembra letos umaknila iz Vietnama in bi se prenehali tudi ameriški bombni napadi v Indokini. Če pa se bo vietnamska vojna nadaljevala tudi prihodnje leto, potem bo po mnenju McGoverna to glavna tema predvolilne kampanje za predsedniške volitve v Ameriki.

MOSKVA — Danes se bo zahodnonemški kancler Brandt na Krimu sestal z vodilnimi sovjetskimi predstavniki. Razpravljali bodo o evropski konferenci o varnosti, o zmanjšanju čet v srednji Evropi, o nemških pogajanjih in berlinskem sporazumu ter o možnostih za kulturno izmenjavo med Sovjetsko zvezo in Zahodno Nemčijo; prav tako naj bi bil na dnevnem redu razgovorov tudi sovjetsko-zahodnonemški sporazum o letalskem prometu.

PISA — O poševnem stolpu v Pisi je bilo že večkrat slišati napovedi, da se bo porušil. Tokrat ta nevarnost menda zares obstoji. Italijanski strokovnjaki so namreč ugotovili, da se je naklon stolpa v zadnjih šestih mesecih bistveno povečal. Vzrok za to je v peščinih tleh, ki so vedno bolj rahla ter ne morejo več zdržati teže stolpa, ki so ga začeli graditi leta 1173; temelji so samo tri metre globoki. Iz vsega sveta posiljajo v Piso najrazličnejše predloge za rešitev stolpa.

LJUBLJANA — Slovenija in Hrvaška sta dosegli sporazum o skupni gradnji še druge jedrske elektrarne, in sicer pri Ivančicu blizu Zagreba. Prvo skupno jedrsko elektrarno gradita obe jugoslovanski republiki blizu Krškega. Elektrarna pri Krškem bo imela 600 megavatom, elektrarna pri Ivančicu gradu pa 800 megavatom, njuna skupna proizvodnja električne energije pa bo znašala približno 10 milijard kilovatnih ur.

Zunanja trgovina v letu 1971

bo pasiva trgovinske bilance koncem 1971 narasla na 25 milijard šilingov. Temu nasproti utegne letošnje leto prinesiti naši državi v turističnem gospodarstvu deviz v vrednosti 30 milijard šilingov, spričo česar tudi letos osnovna bilanca nikakor ni v nevarnosti. Ostala bo aktivna, kot je bila zadnja leta.

Pomirjevalno na razvoj zunanje trgovine pa ne vpliva samo to. Najmanj enako vpliva struktura uvoza in izvoza. Močnejši porast uvoza je v prvi vrsti posledica povečane investicijske dejavnosti, pri kateri potrebuje gospodarstvo zlasti več strojev, vozil, goriv, polfabrikatov in surovin inozemskega izvora. V prvem polletju se je uvoz vozil in strojev povečal za 3,7 na 17,3 milijarde

negi obsega za 7,3 odstotka izvoz konzumnega in investicijskega blaga povečal za 10 in 12 odstotkov, medtem ko je obseg izvoza polfabrikatov nazadoval za 3 odstotke. To je zelo razveseljiva sprememba, če upoštevamo, da so bili finalni izdelki na skupnem izvozu udeleženi z 62 odstotki, medtem ko so bili polfabrikati udeleženi le z 22 odstotki, surovine (v glavnem les) pa z 12 odstotki. Analiza izvoza posebej kaže, da se je po obsegu izvoz strojev povečal za 888 milijon šilingov, izvoz tekstilnih finalnih izdelkov pa za 511 milijonov šilingov. Posebno se je v izvozu uveljavila idustrija gradbenih strojev, ki je izvozila za 606 milijonov več teh strojev kot v prvem polletju minulega leta.

Ta primerjava uvoza z izvozom torej kaže, da dobiva avstrijska zunanja trgovina boljše osnove, kot jih je imela. Dosego teh osnov zlasti pospešuje povečana investicijska dejavnost v domači industriji v zadnjih letih. Medtem ko je obseg industrijskih investicij leta 1969 dosegel vrednost 13,2 milijarde šilingov, je lani znašal 17,1 milijarde šilingov, letos pa bo verjetno presegel 19 milijard šilingov.

Prav na področju investicijske dejavnosti pa korenini tudi možnost avstrijskega gospodarstva, da zmanjša pasivo svoje trgovinske bilance. Ta pasiva že leta sem vedno nastaja iz pasive v trgovini z deželami EGS. Tudi v prvem polletju 1971 je bilo temu tako. Medtem ko je bila naša država v trgovini z EFTA aktivna za 258 milijonov šilingov, v trgovini z Vzhodom za 220 milijonov šilingov, v trgovini z ZDA in Kanado pa za 140 milijonov šilingov, je bila v trgovini z EGS pasivna za 13,7 milijarde šilingov. Prizadevanja na področju investicijske dejavnosti gredo za dosego večje konkurenčnosti avstrijske industrije nasproti istovrstnim industrijam EGS. Ta prizadevanja pa spremljajo napore za pridobitev novih tržišč in za izgradnjo obstoječih, zlasti na Vzhodu in po prekomorskih deželah. Da ta prizadevanja ne bodo ostala brez uspehov, utegne pokazati že prihodnje leto.

(bl)

Mestno gledališče v Celovcu

polaga račune in dela načrte

Vodstvo celovškega Mestnega gledališča je pred nedavnim na tiskovni konferenci polagalo račune o minuli gledališki sezoni, hkrati pa tudi že sporočilo svoje načrte za novo sezono, ki se bo začela 2. oktobra s premiero Mozartove opere „Cosi fan tutte“. Kakor druga gledališča, tako je seveda tudi celovško v pretežni meri navezano na subvencije, ki jih dobiva od mesta, dežele in države: mesto in dežela prispevata letno po 7.530.000 šilingov, medtem ko dobiva gledališče iz državnih sredstev 4.800.000 šilingov na leto, tako da dosežejo letne subvencije okroglo 20 milijonov šilingov. S temi sredstvi pa sodi celovško gledališče med najnižje dotirane v Avstriji, čeprav po kvaliteti in zahtevnosti svoje dejavnosti nasprotno zavzema precej vodilno mesto med deželnimi gledališči.

V minulem gledališkem letu je celovško Mestno gledališče zabeležilo skupaj za zimsko in poletno sezono 140.711 obiskovalcev, medtem ko so dohodki od vstopnin dosegli okroglo 4,9 milijona šilingov,

Srečanje pisateljev na Štatenbergu

Na povabilo mariborskega pododbora društva slovenskih pisateljev se je ob koncu prejšnjega tedna na gradu Štatenberg spet zbralo lepo število slovenskih pisateljev in pesnikov na tradicionalnem srečanju.

Letošnje srečanje, ki so se ga udeležili tudi predstavniki slovenskih književnikov iz zamejstva — iz Koroške in Trsta, je potekalo pod geslom „Humanizem in nehumanizem v slovenski literaturi“. Tozadavne referate so imeli Dušan Pirjevec, Taras Kermauner, Dimitrij Rupel in Vladimir Klemenčič. V razpravi, ki je bila časoma precej razgibana, so se udeleženci obravnavali razna vprašanja, s katerimi se srečava slovenski literarni ustvarjalec v današnji družbi.

Srečanje pa je razumljivo imelo tudi družabno plat ter je služilo navsezadnje poznavanju in utrjevanju prijateljskih stikov med slovenskimi književniki z vsega slovenskega kulturnega prostora.

Dunaj gostuje v Moskvi

Prihodnji mesec — od 2. do 14. oktobra — bo prišlo med Dunajem in Moskvo do velike izmenjave vodilnih kulturno-umetniških ansamblov. Medtem ko bodo na Dunaju gostovali svetovno znani umetniki moskovskega Boljšoj teatra, se bo v Moskvi predstavilo okoli 400 članov dunajske Državne opere in dunajskih filharmonikov; gostovali bodo v največjih dvoranih, kot so Boljšoj teater, gledališče v kremeljski palači in dvorana državnega konservatorija.

Dunajska opera bo v Moskvi u-

prizorila tri komade: Kavalirja z rožo, Tristana in Izolda ter Figarovo svatbo. Kavalir z rožo bo na sporedu 3., 5. in 8. oktobra v gledališču v kremeljski palači, Tristan in Izolda 9. in 12. oktobra v Boljšoj teatru, Figarova svatba pa 6. in 14. oktobra prav tako v Boljšoj teatru.

Dunajski simfoniki pa bodo imeli tri koncerte v veliki dvorani državnega konservatorija, kjer bodo 2. in 7. oktobra izvajali Beethovnovno 9. simfonijo, 13. oktobra pa Schubertovo simfonijo ter Mozartovi skladbi Ave Verum in Requiem.

smehljaja (Lehar), „Viktorija in njen huzar“ (Abraham) in „Dunajska kri“ (Strauss); na področju dramskih del pa so predvideni „Krvna svatba“ (Lorca), „Lepa jesen“ (Weigel/Stolz), „Hlače“ (Sternheim), „Policija“ (Mrožek), „Češnjek vrh“ (Čehov) in „Zgodba o vas“ (Hopkins). Nadalje sta predvidena dva baletna večera, posebna privlačnost za tukajšnje ljubitelje gledališča pa bo nedvomno enotedensko gostovanje dunajskega ansambla Theater an der Wien, ki se bo v Celovcu predstavil z musiclom „Anatevka“. Končno še repertoar poskusnega odra: poleg nekega modernega baleta še po en komad Thomasa Bernharda in Petra Turrinija.

V celoti predvideva dosedanja načrt 260 do 280 predstav v Celovcu ter 11 gostovanj v drugih krajih dežele, in sicer po štiri obiske v Beljaku in Spittalu ter tri predstave v Wolfsbergu. Pri tem se bo gledališče tudi v novi sezoni držalo v zadnjih letih preizkušene prakse, da uprizoritve posameznih komadov ne bo pripravljalo s stalnimi ansambli, marveč bo sproti za posamezne uprizoritve angažiralo znane domače in tuje umetnike.

Slovensko narodno gledališče pripravilo bogat spored za sezono 1971/72

Tudi za novo gledališko sezono 1971/72 je Slovensko narodno gledališče v Ljubljani pripravilo pester spored, ki tako obiskovalcem dramske hiše kakor tudi gostom operne hiše obeta bogat kulturno-umetniški užitek.

Okvirni repertoarni načrt Drame SNG obsega tri slovenska dela, in sicer Dominika Smoleta komedijo „Igra za igro“, Primoža Kozaka „Ponovni odhod Filipa Latinovica“ in aktualni komad Dušana Jovanoviča „Igrajte tumor v glavi in onesnaženje zraka“; srbsko književnost bo zastopal Branislav Nušić z „Zalužimi ostalimi“, svetovne klasike pa Shakespeare (Julij Cezar) in Moliere (Scapinove zvijače-Improvizacija v Versaillesu); sodobno svetovno dramatiko bodo predstavljali J. Mercer (Flint), J. M. Rynkiewicz (Kralj posta) in Y. Sevastigoclu (Smrt kraljevega javnega tožilca); končno sodi v okvirni program še dramatizacija Dostojevskega „Zločina in kazni“, medtem ko bodo iz prejšnje sezone ostala na sporedu še dela „Photo finish“ (P. Ustinov), Leda (M. Krleža), Roka roko umije, obe obraz (J. Be-

navente) in „Tri sestre“ (A. P. Čehov).

Opera SNG pa je v abonmajski program nove sezone sprejela naslednje operne in baletno predstave: Hovanščina (Musorgski), Krutnjava (E. Suchon), Figarova svatba (W. A. Mozart), Seviljski brivec (G. Rossini), Viva la mamma (G. Donizzeti), Tosca (G. Puccini), Labodje jezero (P. I. Čajkovski), Joan von Zarissa (W. Egl), Carska nevesta (Rimski-Korjakov), Katarina Izmajlova (D. Šostakovič), Trubadur (G. Verdi), Cavalleria rusticana (P. Mascagni) in Glumači (R. Leoncavallo). Iz prejšnjih sezon pa bodo ostala na sporedu še operna dela: Ares-Eros (D. Božič), Gorenjski slavček (A. Foerster), Prodana nevesta (B. Smetana), Pikov dama (P. I. Čajkovski), Traviata, Nabucco, Rigoletto (G. Verdi), Madame Butterfly (G. Puccini), Faust (Ch. Gounod) in Carmen (G. Bizet) ter baleti Navihanka, Giselle in Trnuljčica.

Drama in Opera Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani sta tudi za novo sezono razpisali vrsto ugodnih abonmajev.

Oddajnik na Dobraču je ta teden začel obratovati

Dne 1. oktobra bo novi veliki oddajnik na Dobraču tudi uradno začel obratovati, medtem ko je bil v koroško televizijsko omrežje vključen že ta teden. Poskusno obratovanje novega oddajnika ter raznih pomožnih naprav se je začelo v torek na področju televizije, v četrtek pa je sledila vključitev novih naprav še na področju radijskih oddaj.

Z dograditvijo novega velikega oddajnika na Dobraču in priključitvijo večjega števila lokalnih oddajnikov in podobnih naprav je bil narejen važen korak naprej za čim popolnejšo oskrbo Koroške s televizijskimi in radijskimi programi. Okoli 70 odstotkov koroškega prebivalstva bo s pomočjo teh naprav v redu prejelo vseh pet programov, namreč 1. in 2. spored televizije ter tri radijske sporede (O 1, O R in O 3) na ultra-kratkih valovih. Brezhiben sprejem 1. televizijskega sporeda pa bo zdaj razširjen celo na 86 odstotkov prebivalstva, tako da bodo ostali res le še majhni odročni predeli, kjer televizije tudi v bodoče ne bodo mogli gledati.

V času poskusnega obratovanja novega oddajnika se bodo v sprejemanju posameznih sporedov pojavljale razne motnje, ki pa jih bodo do konca meseca povsem odpravili. Potrebna pa je tudi preusmeritev anten na novi oddajnik in je bila pri celovškem radiu urejena posebna informacijska centrala (telefonska številka 0 42 22 / 23-1-44), kjer je mogoče dobiti potrebna pojasnila.

Koroški visokošolski tedni

Že osemnajstič bodo letos v Celovcu priredili tako imenovane Koroške visokošolske tedne, ki bodo kakor v zadnjih letih spet obsegali vrsto zanimivih predavanj uglednih strokovnjakov. Medtem ko je v prejšnjih letih za „strokovno“ plat teh tednov skrbela graška univerza,

je zdaj to nalogo prevzela nova koroška univerza — visoka šola za vzgojno-znanstvene vede v Celovcu, ki skupaj s kulturnim referatom koroške deželne vlade nastopa kot prireditelj visokošolskih tednov.

Glavna tema letošnjih visokošolskih tednov, ki bodo trajali od 27. septembra do 21. oktobra, se glasi „Manipulirani človek med svobodo in nasiljem“. Otvoritev bo v ponedeljek 27. septembra ob 20. uri v celovškem Domu glasbe (kjer bodo tudi ostala predavanja); o tvoritvenim govorom deželnega glavarja Sime in rektorja celovške univerze prof. dr. Schölerja bo sledilo prvo predavanje, v katerem bo graški univ. prof. dr. Erwin Schauenstein govoril o biokemiji in o proteinih kot nosilcih življenja.

V ostalem obsega spored še naslednja predavanja: 30. septembra bo prof. dr. Milos Lansky govoril o kibernetičnih aspektih manipulacije, 4. oktobra prof. dr. Karl Stundl o ogroženosti človeka vsled onesnaženja okolja, 7. oktobra prof. dr. Edmund Trolsenburg o moderni vzgojni tehnologiji, 11. oktobra prof. dr. Peter Heintel o ideološki manipulaciji človeka, 14. oktobra prof. dr. Fred Lembeck o vplivu zdravil in drog na človeka, 18. oktobra dr. Karl Acham o socialno-filozofskih aspektih manipulacije in 21. oktobra dr. Manfred Moser o avtoritarnem jeziku in jeziku avtoritete.

TONE SVETINA

88

UKANA

DRUGA KNJIGA

„Vse, kar se lahko zgodi s teboj, je odvisno od tega, če boš govorila resnico. Preden prideva do poglobitnih zadev, ti povem, da smo sredi ofenzive in se ne ulegemo ukvarjati s posamezniki. Ljudje padajo na vseh koncih. To si sama videla.“

Povsem mirno je sprejela to lepo povedano, v pravem pomenu pa grozljivo pripombo. Vendar se je ob Pemcu počutila manj ogroženo kot od tistih, ki so jo vodili.

„No, kakšna je bila tvoja naloga?“

„Major Wolf mi je zagotovil, da me bo Hrast potegnil v štab korpusa. Tam bi bila moja naloga, stopiti v stik z angleškimi misijo — po navodilih, ki bi jih prejela — in uveljaviti se v štabu.“

„Ne, to mi ni bilo rečeno, verjetno pa bi prišlo na vrsto takrat, ko bi Hrast postal komandant divizije.“

Pemc je zamišljeno bobnal s prsti po mizi in nehoti preudarjal, koliko je še prikritih špijonov v diviziji in na kakšnih mestih so. Zgрозil se je ob misli, kaj bi bilo, če bi se Nemcem načrt posrečil.

Pripovedovala mu je vse podrobnosti o Wolfu. Včasih ji je zastavljal vprašanja, da je pojasnjevala stvari, na katere je gledal drugače kot ona.

S posebnim zanimanjem ji je sledil, ko je pripovedo-

vala, kaj vse je brala v elaboratu o komunističnem gibanju v Sloveniji in o organizirani komunistični vojski. Pred njim se je razkrivala slika majorja Wolfa v povsem drugi luči. Hrast je bil sicer nekaj pravil, toda njegove besede so izzvenele bolj kot želja, da bi jih sebi v zadoščenje navdal s strahom.

„Kaj meniš o človeku, ki te je poslal?“

Nekoliko se je zmedla, obraz ji je pokrila rahla rdečica, pa se je zbrala, pomislila in odgovorila:

„Sprva me je navdušil, zelo razgledan in prijeten človek je videti. Priznam, da sem ga občudovala in se ga bala hkrati. Ima svojo logiko smisla vojne. Zlahka slepi ljudi, ker sam ne verjame v nič. Mislim, da je človek z mnogimi obzori. Do mene je bil vseskozi zelo obziren in ljubezniv. Ne vem, zakaj, toda takšen je bil. Njegovega vpliva sem se znebila šele med vami. Tu sem spoznala, za kaj pravzaprav gre in da je moje mesto na vaši strani.“

„Kako je prišlo do preloma v tebi? Zakaj nisi povedala prej?“ jo je vprašal in potegnil nekaj dimov vase.

„Ne vem. Pravzaprav je bil Primož tisti, ki je prvi omajal mojo trdnost. Če pomislim zgodbo, kako je bila pobita njegova družina... Bil mi je takoj zelo blizu. Potem Travnika, srečanje s poročnikom, vodjem kazenske ekspedicije, požgane vasi... Že takrat sem sklenila, da ne bom nič napravila zanje. In Tinčkova smrt... Potem sem mislila, da bodo pozabili name. Dokončno pa sem obračunala s svojim strahom pred posledicami na Pokljuki, ko smo grebli iz snega in pogorišča trupla borcev Drenovega bataljona. Takrat se je v meni nekaj prelomilo. Poprej sem še razmišljala, da bi pobegnila v dolino, takrat pa sem sklenila ostati.“

„Zakaj si skrila Bliska, s kakšnim namenom?“

„Zato, ker nas je prosil in je bil prijatelj moje sestre.“

„Ali je Peter povedal, kdo ga je povezal s teboj in mu dajal naloge zate?“

„Nikoli ni govoril o tem, sama pa ga nisem spraševala. Sprva sem celo mislila, da prihaja po Bliskovih zvezah, toda kmalu sem se prepričala, da ni tako. Do odhoda v partizane se je trdno zanesel name. In nič ne ve, kako je z menoj.“

„Kje je Peter?“

„Samo enkrat se je oglasil iz bolnišnice. Menda so mu odrezali nogo.“

„Ali si imela nalogo zanimati se za skrite objekte?“

„Nisem.“

Potem jo je nadrobno izpraševal o vseh, s katerimi je bila v stiku, in pri tem dojel, da še ni bila vključena v izvajanje načrta. Razgalila pa je vlogo Wolfa, ki so ga nekateri še vedno zagovarjali in prikazovali kot simpatizirja. Upal je, da se bo klobčič, ki se je po likvidaciji Hrasta in Grabarja ustavil, začel spet odvijati. V beležnico je pisal imena zvez, kjer bi dekleta lahko iskala pomoč, če bi ji trda predla. Ena izmed hiš blizu ceste v Poljanski dolini ga je posebno zanimala. Tam je nekajkrat prespal in bil deležen gostoljubja. Gospodar-gruntar, ki je pravil, da je hudo bolan, je gostil in napajal vse terence daleč naokoli. Pogosto je zahajal v mesto in prinašal vsakovrsne vesti o Nemcih.

„Zvezo z menoj je vzdrževal samo major Hrast,“ je nadaljevala Ana, „čeprav je major Wolf napovedal še nekoga v skrajni sili. Čutila sem, da mu to ne gre rado z jezika. Rekel mi je, da me bo morda poiskal nekdo, ki je globoko zakonspiriran in zelo dragocen. Da je čeden in prebrisan možki, je dejal, za ženske kot med za čebele, čeprav ve, kaj je službena dolžnost, naj se ga pazim. Ob meni da bi se lahko spozabil, kar bi bilo za oba usodno.“

Poslopje celovškega letališča

uradno izročili svojemu namenu

Čeprav je preureditev celovškega letališča in zlasti poslopja, kot ga poznamo danes, bila končana že v letu 1969 in od tedaj naprej tudi že obratuje, je bilo uradno šele minulo soboto izročeno svojemu namenu. Tej slovesnosti so prisostvovali prometni minister Erwin Fröhbauer, deželni glavar Hans Sima, celovski župan Hans Ausserwinkler ter številni drugi predstavniki iz političnega in gospodarskega življenja v državi in deželi.

Preureditev poslopja celovškega letališča je veljala 64 milijonov šil-

lingov; s tem pa je tudi bilo usposobljeno za menarodni letalski promet, kar je za razvoj turizma v deželi neobhodno potrebno. Zaradi hitrega napredka letalske tehnike odnosno gradnje vedno večjih potniških letal pa je sedanja pristajalna steza še vedno prekratka in jo bodo, če Celovec želi, da letališče ustreza sodobnim potrebam v letalstvu, morali še podaljšati. Sredstva za to, kot je v svojih izjavah povedal prometni minister Fröhbauer, so že zagotovljena. 60 odstotkov stroškov izgradnje pristajalne steze bo krila država, medtem ko bosta ostalih 40 odstotkov prevzela mesto Celovec in dežela.

S tem bo tudi uresničen načrt aktiviranja letalskega prometa med Dunajem in zveznimi deželami, hkrati pa bo Celovec postal važna prometna postojanka na jugu Avstrije. Pri tem je minister poudaril, da bi bilo napak, če bi zvezne dežele čakale, da jih bo šele vedno večji zračni promet prisilil h gradnji ustreznih letališč, kajti takrat bi bilo že prepozno.

Minister Fröhbauer se je v svojem govoru bavil tudi s perečim problemom, ki ga povzroča sodobno letalstvo. Zagotovil je, da se bodo potrudili ta hrup omejiti na možni minimum in tako ugoditi protestu prizadetega prebivalstva; vendar je hkrati menil, da bo z ozirom na velike prednosti v gospodarstvu to nevšečnost treba pač vzeti na znanje.

Deželni glavar Sima je na svečanosti izjavil, da je novo obratno poslopje nadaljnji mejnik na poti Koroške v moderni svet. Zagotovil je, da se bo dežela tudi v bodoče trudila in po svojih močeh prispevala finančne žrtve in tako pomagala k uspešnemu razvoju gospodarstva, predvsem pa turizma v deželi, ki si ga brez uspešne vključitve dežele v mednarodni letalski promet ne moremo predstavljati.

Celovski župan Ausserwinkler pa ob tej priložnosti ni govoril pohvalnih besed, marveč je odkrito povedal, da se mesto Celovec današnje lege letališča nikakor ne veseli, ker se zaveda, kakšne nevšečnosti prizadenejo celovsko prebivalstvo. Opozoril je na svoječasno prizadevanje mesta, da bi pred pričetkom izgradnje leta 1957 letališče pre-

mestili izven mesta in to v Dolino, kjer bi takrat imeli možnost nakupa ustreznega zemljišča po ceni od štirih do osem šilingov za kvadratni meter. To bi takrat zmogli brez posebnih težav, vendar država za ta predlog ni pokazala nobenega razumevanja. S premestitvijo celovškega letališča ne bi prihranili le mnogo milijonov šilingov, marveč bi pridobili tudi 200 hektarjev gradbenega zemljišča, ki bi omogočilo razširitev mesta na sever. Ob koncu je celovski župan povedal, da se zaveda, da je sedanja premeslitev letališča iz mesta utopija in da si bo zato mesto po svoje prizadevalo za uspešen nadaljnji razvoj letališča, če bo pri odvijanju prometa upoštevano tudi prebivalstvo.

Srečanje zdravnikov treh dežel

V dneh od 16. do 18. septembra 1971 poteka v Millstattu srečanje zdravnikov, treh sosednjih dežel, prirejeno pod naslovom „Zdravniški dnevi Alpe Jadran“. Na tem srečanju sodelujejo zdravniki iz Koroške, Slovenije in Furlanije—Julijske krajine, poleg njih pa tudi zdravniki z drugih področij. Zdravniški dnevi Alpe Jadran so predvsem namenjeni boljšemu medsebojnemu spoznavanju ter poglobitvi strokovnih dognanj na posameznih področjih.

Kot pove že naslov tega srečanja, naj bi zdravniški dnevi, za katere so dali pobudo celovski zdravniki, potekali v duhu prijateljstva in strokovnih razgovorov. V ta na-

men je bil predviden obširen spored. Vsak dan srečanja je posvečen eni izmed treh dežel.

Prvi dan je bil dan Slovenije, na katerem so slovenski zdravniki predložili kot glavno temo „Prometna medicina v Sloveniji“. O tej temi so referirali primarij dr. Plešivnik, dr. Repouž, dr. Vauken in dr. Arko ter dr. Furlan in primarij dr. Kreiči. V programu pa so sodelovali tudi strokovnjaki s tega področja iz sosednjih dežel, in sicer prof. dr. Gherlinzoni iz Vidma, dr. Piovesana iz Pordenona ter tržačana prof. dr. Loro in dr. Fabiani; z avstrijske strani pa prof. dr. Loos in primarij dr. Motz z Dunaja ter dr. Maurer iz Gradca.

Drugi dan je posvečen deželi Furlaniji — Julijski krajini in ima kot osnovno temo „Visoki krvni pritisk“. Današnje razgovore bodo vodili prof. dr. Dal Palu, dr. Ivo Rajšp in dr. Hermann Leitner.

Tretji dan, to je jutri, pa bo dan Koroške oz. Avstrije. Na tem dnevu bo glavna tema „Nujna zdravstvena pomoč“. Tako kot pri drugih dnevih, bodo tudi na tem govorili številni strokovnjaki s tega področja. O glavnih temah bodo med drugim referirali dr. Millonig, primarij dr. Wieser ter dr. Judmayer, vsi iz Celovca.

Pri organizaciji tega srečanja sodelujejo zdravniške zbornice in združenja zdravnikov vseh treh dežel, pokrovitelj Zdravniških dnevov je koroški deželni glavar Hans Sima, v častnem odboru pa sta tudi predsednik deželnega odbora Furlanije — Julijske krajine dr. Alfredo Berzanti in predsednik Izvršnega sveta SR Slovenije Stane Kavčič.

Drugi Zdravniški dnevi Alpe-Jadran bodo prihodnje leto na Bledu, naslednji pa v Italiji. Že samo dejstvo, da so za to obliko sodelovanja tudi najvišji predstavniki posameznih dežel in da sodelujejo kot pokrovitelji, je dovolj zgovorno, da bo v bodoče sodelovanje med zdravniki iz teh treh dežel doživelo konkretne sadove, kar bo brez dvoma v korist prebivalstva na teh območjih.

Radiški prosvetni delavci

na dnevu narodne noše v Kamniku

V Kamniku so letos že četrty priredili „Dan narodne noše“, na katerem je sodelovalo okoli tisoč narodnih noš iz vseh področij Slovenije in tudi iz zamejstva.

Ta prireditev, ki jo organizira Turistično društvo v Kamniku, je bila v nedeljo 5. septembra. Spored velike manifestacije slovenskih narodnih noš se je vlekel čez cel dan. Pričel se je s promenadnim koncertom godbe na pihala in prihodom skupin narodnih noš, ki so se prijavile k sodelovanju. Med njimi je bila tudi skupina narodnih noš iz Koroške in sicer z Radiš. To skupino je v Kamnik napotila Slovenska prosvetna

zveza, ki ji je dala na razpolago tudi narodne noše.

Glavna prireditev je bila popoldne, ko se je sprevod narodnih noš pomikal skozi stare ulice Kamnika do zabavišnega prostora na gradu Zaprice, kjer so nekatere folklorne skupine nastopile tudi z narodnimi plesi.

Kot že povedano, je Koroško zastopala skupina z Radiš. Primorsko so zastopale skupine iz Sv. Ivana in Škempelj pri Trstu, med udeleženci pa so bile tudi skupine iz Režije v Beneški Sloveniji in Ukev iz Kanalske doline.

Tako je bila na tej prireditvi zastopana folklor z vsega slovenskega kulturnega prostora, kar za prireditelja pomeni veliko priznanje, kajti vsak, ki se ukvarja z organizacijo večjih prireditev, ve, koliko priprav je za tako manifestacijo potrebnih. Vsi tisti, ki so se te lepe prireditve udeležili — in teh ni bilo malo, saj so vse ulice, kakor tudi zabavni prostor bili polni občudovalcev narodnih noš — so bili polni pohvale.

Predsednik in tajnik Turističnega društva v Kamniku sta na Slovensko prosvetno zvezo naslovila zahvalno pismo, v katerem izražata zadovoljstvo nad sodelovanjem skupine iz Koroške. V tem pismu pravita: „Vaša skupina je žela obče priznanje. Upamo, da vas bomo lahko pozdravili tudi prihodnje leto v Kamniku.“ Tudi mi smo prepričani, da bo prihodnje leto na Dnevu narodne noše 1972 v Kamniku spet zastopana Koroška.

Slovensko prosvetno društvo „Bilka“ v Bilčovsu

VABILO

Vse, ki se radi povesejijo ob naši domači pesmi ter ob zvokih vesele godbe, vabilo na

KONCERT

ki ga prireja SPD „Bilka“ v nedeljo 26. septembra 1971 s pričetkom ob 8. uri zvečer pri Miklavžu v Bilčovsu.

Sodelovali bodo mešani, moški in fantovski pevski zbor, glasbeniki, recitatorji ter igralci s šaljivimi prizori. Pristrčno vabljeni!

O d b o r

Slovensko prosvetno društvo „Jepa - Baško jezero“

vabi na

pevski koncert

v soboto 18. septembra 1971 ob 19.30 uri v Kulturnem domu v Ločah.

Poje PARTIZANSKI INVALIDSKI PEVSKI ZBOR pod vodstvom dirigenta prof. Radovana Gobca.

Ljubitelji slovenske pesmi pristrčno vabljeni!

Društveni odbor

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku

VABILO na

pevski koncert

ki bo v nedeljo 19. septembra 1971 ob 19.30 uri v dvorani gostilne Schwarzl v Pliberku.

Pod vodstvom dirigenta Radovana Gobca bo nastopil PARTIZANSKI INVALIDSKI PEVSKI ZBOR iz Ljubljane.

Vsi pristrčno vabljeni!

Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UK

To mi je dejal, tik preden sva se razšla. Javil se bo z imenom Alfa.”

Ta vest je Pemca silno vznemirila. Zabeležil si je vse in prav žal mu je bilo, da se začena protiofenziva in se ne more podrobneje ukvarjati s temi vprašanji. Povedal ji je, da jo bo poslal na poveljstvo pokrajinskega Vosa.

„Kaj bodo napravili z menoj?“ je dahnila.

„To je odvisno od načelnika pokrajinskega komiteja Vosa. Preiskali bodo, če si govorila resnico in če se nisi omakeževala s krvjo.“

„Lahko mi verjame, da sem povedala vse.“

„Jaz ti lahko verjamem ali ne. Toda to ne vpliva na tvojo usodo.“

Skomignila je z rameni in molčala. Preden jo je dal odpeljati, ga je prosila, naj ji ne zvežejo rok, ker ne bo ušla. „Saj ne morem uiti. Pri Nemcih me zdaj čaka samo smrt.“

Privoščil ji je pogled, v katerem sta bila simpatija in usmiljenje.

Ko je napisal pismo, je z njim vred vse skupaj, kar je bilo že napisanega o njej, zganil v zajeto kuverto in zapeljal. Poklical je dva izmed svojih zanesljivih ljudi in jima dal nalogo, da jo peljeta na poveljstvo VOS, ki je bilo skrito med hribi v odročni dolini. Ta naloga spričo napredujočih nemških kolon ni bila zavidljiva. Zato je fanta nista bila prav nič vesela.

Da ne bi vzbujali prevelike pozornosti, so počakali, da so se brigade umaknile, šele potem so se odpravili. Rok ji nista zvezala, opozorila pa sta jo, da ji je cev naperjena v hrbet. Hvaležna je bila za proste roke.

Molče je drobnela za molčecim fantom, ki jo je nekajkrat ošvrknil s sovražnim pogledom in ji ni privoščil besede. Pogovor s Pemcem ji je vrnil trohico upanja. Nekaj ur

počitka in pomladanske vonjave, ki so vele iz ozelenele doline, so ji vrstile voljo do življenja.

Hodili so skozi divji in težko prehodni kraški svet. Po nekaj urah so prešli visok greben in se začeli spuščati. Na nepreglednem ovinku so se skoraj zaleteli v patroljo nekaj mož. Od njih so zvedeli, da sovražnik naglo prodira na osvobojeno ozemlje in da tam, kamor polujejo, ni brigad. Kmalu za patroljo je prispela dolga kolona natovorenih konj in mul. Umaknili so se s poti, sedli na pobočje in čakali. Živali so bile natovorne z vrečami eksploziva in težkimi minami za minomete kalibra 81 mm. Borci, ki so jih vodili, so bili utrujeni, da se še zmenili niso za dekline in njena dva spremljevalca.

„To je angleški plastik — nobel 808,“ je dejal mlajši izmed njiju. Pripovedoval je, da je bil v Čepovanu, ko so angleška letala spuščala zavezniško pomoč. Na planjavi so zakurili ognje in tako oznamovali spuščališče. Med hrušenjem letal so padala in tudi tovari brez njih kar deževali z neba. Pomagal je spravljati eksploziv in orožje v skladišča, bilo je pa tudi precej obleke. Sicer pa bo vse obličalo v štabih, kaj malo bo prišlo do brigad.

Ana ju je boječe in zvedavo ogledovala.

„Kaj naju tako gledaš?“ je dejal mlajši in zvijal nekaj drobtin tobaka v časopisni papir. Izpod titovke mu je silil koder las in padal po zagorelem čelu vse do gostih obrvi, kjer so sijale drobne oči.

„Nič ti ne bo pomagalo, dekle. V kraje, kamor te peljeva, zaide malokdo. In nihče se ne vrne odondod,“ je važno razlagal in užival ob strahu, ki ji je zasijal v očeh.

Starejši je bil bolj prijazen, zavrnil ga je: „Ne vlikaš se vanjo, ko ne veš, za kaj gre.“

„Ali se jako bojiš?“ jo je mlajši še kar naprej izzival.

„Ne bojim se. Človeka dandanes lahko doleti smrt v takih ali drugačnih okoliščinah.“

Vodnik je prekinil pogovor in ukazal:

„Pojdimo naprej.“

Vstali so. V večerni mrak so doneli kriki ptic in se mešali s peketanjem kopit, ki je zamiralo v vzbrstelih vejah mladega gozda.

Potem se je na gorovje zgrnila noč in z nočjo skrb. Spremljevalca sta Ano zvezala, vendar ne tako močno kot tista dva, ki sta bila prišla ponjo v četo. Vodnik se je celo opravičeval, ko se je z zdelanimi kmečkimi rokami dotaknil njenih belih ročic in videl, da so ji po licih zdrsnile solze, čeprav se je skušala razumevajoče nasmehniti.

„Morava te zvezati, tovarišica, saj veš, kako je. Ne poznava tvojih misli. Midva pa zale odgovarjava z glavo.“

Molčala je in jima pokorno sledila. Hodili so še nekaj časa potem pa s poti zavili na stezo in prišli do dveh koč sredi gozda. Tu so sklenili prenočiti.

Vstopili so v kočo.

Na ognjišču je mlajši zanelil ogenj. Plamen je osvetlil zakajeni strop in pograd, nastlan s slamo od stene do stene. Po steptanih tleh, odvrženih cunjah in delih opreme je bilo kazno, da tu večkrat prenočujejo razne vojne enote.

Na steni je bilo zapisano z ogljem: „Smrt Hitlerju! Smrt Mussoliniju! Živeli mi!“ Pod tem pa je bil narisan srp in kladivo.

To je pomenilo, da v koči ni bilo še ne Nemcev ne Italijanov.

Plameni ognja so poživali vse tri. Ana se je umaknila v kot, kakor da ne spada k njima. Sedla je na slamo in se naslonila na steno. Ogenj ji je pričaral spomin na Primoža.

Takrat so sence prav tako trepetale po stenah, toda bilo je povsem drugače.

Kar zajokala bi... To so bile sanje o nekem drugem, lepšem svetu, ki ne more obstajati v tej kruti resničnosti...

Od Celovca do Dubrovnika in nazaj

Zapiski s potovanja slovenskih maturantov

Dne 28. avgusta smo se maturantje obeh osmih razredov slovenske gimnazije v Celovcu podali na tradicionalno maturitetno potovanje, ki nas je tudi letos vodilo po Jugoslaviji. Medtem ko smo se maturantje izletu udeležili skoraj polnoštevno, razrednik 8.-a razreda prof. Močilnik zaradi težke bolezni ni mogel z nami, tako da je bil razrednik 8.-b razreda prof. Wakounik edini zastopnik profesorskega zbora. Pred odhodom pa se je od nas poslovil še ravnatelj dr. Zablajnik ter nam želel srečno pot. Že na Ljubelju nas je čakal prvi znanstveni vodja ekskurzije Ivo Furlan, asistent na geografski fakulteti ljubljanske univerze. V Ljubljani pa se nam je pridružil še profesor Vladimir Klemenčič, ki nam je med potovanjem razlagal socio-ekonomske posebnosti raznih krajev po Sloveniji, Hrvaški, Bosni in Hercegovini ter Dalmaciji. Tako so se v avtobusu že med vožnjo večkrat razvile zanimive debate med maturanti in prof. Klemenčičem o gospodarskem in družbenopolitičnem razvoju Jugoslavije.

Prvi dan smo si ogledali muzej Otona Župančiča, največjega zastopnika slovenske moderne na področju lirike. Iz tega je razvidno, da smo se peljali skozi Belo Krajino in smo torej že na prvem delu potovanja videli ogromni kontrast med gospodarsko razvito severno Slovenijo s središčem Ljubljano z visoko življenjsko ravni in nerazvitem področjem Bele Krajine s sorazmerno nizko življenjsko ravni. Prvo noč smo se ustavili v Slunju. Ker je bila v hotelu, kjer smo prenočili, tisti večer godba, smo seveda izkoristili priložnost za ples.

Drugega dne smo — kakor vedno na tej poti — zgodaj vstali, da bi čim prej prišli do Plitvičkih jezer, ki brez dvoma spadajo med najlepše nacionalne parke v Evropi. Z besedami te lepote ni mogoče opisati; to mora človek sam videti in uživati. Po kosilu smo se odpeljali v Jajce, znani kraj iz jugoslovanske novejšje zgodovine, kjer je bilo zgodovinsko II. zasedanje AVNOJ pod vodstvom maršala Tita. Razumljivo, da smo si tam ogledali tudi muzej NOB. Toda Jajce ne spo-

minja le na to dobo. To je tudi prvo mesto, kjer se prepleta rimsko-katoliška in muslimanska vera. Precej ljudi je še videti v značilnih narodnih nošah. Vendar pa poteka življenje mirno in brez nacionalnih prepričkov, o katerih vedo časopisi pri nas toliko povedati.

To smo zlasti videli tudi v Sarajevu, glavnem mestu republike Bosne in Hercegovine, kjer smo se ustavili za dva dni in tri noči. Seveda je napravila na nas največji vtis baščaržija, še originalni muslimanski trg. Tu so naši maturanti pustili kar precej svojega denarja. Zanimiv je bil tudi ogled mesta. Videli smo med drugim kraj, kjer je Gavrillo Princip ustrelil prestolonaslednika avstro-ogrske monarhije Franca Ferdinanda; potem največjo džamijo Balkana, kjer smo opoldne tudi slišali muezina, ki dan za dnem poziva muslimane k molitvi; ogledali smo si staro turško hišo, ki je danes preurejena v muzej, nato pa še veličastno pravoslavno cerkev. In ker smo že bili v domovini sliv, smo se razumljivo seznanili tudi s slivovko, ki je poskrbela za dobro razpoloženje.

V Dubrovniku, kjer smo se prav tako ustavili za dva dni in tri noči, smo si že vsi želeli kopanja in se zato veselili zlasti kopališča neposredno v hotelu. Tu ni bilo več razpoloženja za debate in diskusije, na prvem mestu je bila zabava. Nekako sem se spomnil na Brechtov Mahagonysong: „Erstens, vergeht nicht, kommt das Fressen / zweitens kommt der Liebesakt / drittens Saufen nicht vergessen / viertens Boxen laut Kontrakt / und letztlich achte jeder scharf, daß man da hier alles dürfen darf (wenn man Geld hat)“.

Brez Mahagonija torej ni razpoloženja. In tako smo bili vsi zadovoljni, posebno v Splitu, kjer smo prespali v veličastnem hotelu in kjer smo se tudi dosti kopali. Zlasti pa sta nas pritegnili Dioklecijanov palača in galerija znane jugoslovanskega kiparja Meštroviča.

Toda tudi tukaj so dnevi minili in napotili smo se nazaj v znane kraje, v Slovenijo, v Postojno, kjer smo prespali zadnjo noč in kjer smo se poslovili od prof. Klemenčiča, ki nas je že tam zapustil, ker se je moral udeležiti nekega kon-

Gemeinsam ins Europa der Zukunft!

In der Allgemeinen Erklärung der Menschenrechte heißt es im Artikel 26, daß die schulische Ausbildung die volle Entfaltung der menschlichen Persönlichkeit und die Stärkung der Achtung der Menschenrechte und Grundfreiheiten zum Ziele haben solle; ferner soll sie Verständnis, Duldsamkeit und Freundschaft zwischen allen Nationen und allen rassischen und religiösen Gruppen fördern und die Aufrechterhaltung des Friedens begünstigen.

Es würde uns mit Genugtuung erfüllen, wenn wir diese hehren Ziele in Kärnten, das gern als Modell eines Vereinten Europa hingestellt wird, verwirklichen könnten. Zweifellos kann die Schule sehr viel dazu beitragen, in dem sie die Jugend von klein auf in dieser Richtung erzieht und ihr die Möglichkeit gibt, das Zusammenleben zweier gleichberechtigter und gleich geachteter Völker bereits in der Klassengemeinschaft zu praktizieren.

Um in die Kultur des eigenen Volkes einen tieferen Einblick gewinnen zu können, ist es erforderlich, seine Kenntnis der Muttersprache möglichst zu vervollkommen. Ebenso ist es für das friedliche Miteinander zweier Völker und für die Achtung der Kultur des Nachbarn von unschätzbarem Wert, sich mit den Grundlagen seiner Kultur und seiner Sprache vertraut zu machen.

In Südkärnten bietet das Schulsprachengesetz jedem Kind die Möglichkeit, beide Landessprachen zu erlernen und sich damit die Grundlagen für die Achtung der Menschenwürde des Nachbarn zu schaffen, ein Ziel, das seit jeher zu den vornehmsten Aufgaben der Österreichischen Liga für Menschenrechte gehörte. Helfen Sie mit, diesem Ideal näherzukommen, indem Sie von Ihrem Recht und Ihrer Möglichkeit Gebrauch machen und Ihr Kind zum zweisprachigen Unterricht anmelden.

LH a. d. Ferdinand Wedenig

Kärntner Landesleiter
und Geschäftsführender Vizepräsident
der Österr. Liga für Menschenrechte

Iz šolske statistike

ob začetku novega šolskega leta

Pristojni referent deželne vlade deželni svetnik Wagner je ob začetku novega šolskega leta objavil pregled stanja na področju obveznega šolstva, to je v ljudskih in glavnih šolah. Iz tega pregleda povzemamo naslednje podatke:

Število šolarjev v ljudskih in glavnih šolah na Koroškem znaša skupaj 80.941, kar je za 89 več kot v zadnjem šolskem letu; število šol je zdaj 503, to je za eno več kot lani, medtem ko se je število razredov povečalo za 84 na sedanjih 2752. Po številu razpisanih službenih mest bi za obvezne šole potrebovali skupno 3320 učnih moči, vendar 99 službenih mest niso mogli zasedeti; ker poleg tega še kakih sto učnih moči izpade vsled bolezni in podobnih vzrokov, računajo, da bo v tem šolskem letu primanjkovalo okroglo 200 učiteljev (v zadnjem šolskem letu jih je manjkalo 300).

Ker so bile štiri enorazredne ljudske šole razpuščene in priključene višje organizirani šoli, je število ljudskih šol padlo od 403 na 399; število šolarjev na ljudskih šolah je nazadovalo za 877 na 44.304, kljub temu pa se je število razredov na ljudskih šolah povečalo za 14 na 1493. Zdaj je na Koroškem le še malo izjemnih primerov, kjer je v razredu več kot 36 otrok, kakor to predvideva zakon.

Razveseljiv je razvoj na področju glavne šole. Število glavnih šol se je od lanskega šolskega leta povečalo za 5 na 84, število razredov za 62 na 997 in število šolarjev za 743 na 31.178. Tudi v teh šolah je le še malo izjemnih primerov, kjer je preseženo zakonsko predpisano število 36 otrok v razredu.

Na področju posebnih šol in politehničnih letnikov je število šol ostalo nespremenjeno (14 posebnih šol in 6 politehničnih letnikov), pač pa se je povečalo za dva oziroma šest število razredov, medtem ko je število učencev naraslo v posebnih šolah za 131 na 3520 in v politehničnih letnikih za 92 na 1939.

Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UK

Segla je po koščku oglja, ki se ji je drobilo med prsti kakor vse, kar je srečnega doživela — in napisala je prav iz srca: „Bilo je prelepo, da bi moglo dolgo trajati.“

Ce ne bi imela zvezanih rok, bi napisala tako, kot zna pisati on — nekaj, kar človek napiše, kadar ga omreži s smrtno prepojena žalost, kjer je upanje enako ničli. Živela je z občutkom brodolomca, ki se sredi oceana drži za tanko desko, okoli njega pa krožijo morski psi.

„Ti si čudovito dekle, lepo in vzvišeno hkrati,“ ji je dejal. Moj bog, kakor se je čutila krivo zavoljo tega njegovega občudovanja, kako ga je prevarala za njegova tako lepa čustva.

Morda mu sedaj vrača, ko misli samo nanj. Ne na mater ne na sestro, samo nanj misli...

Fanta sta motovili okoli ognja in odvezovala nahrbtnike. Mlajši je izbrskal nekaj krompirjev, ki jih je bil nekje „nažical“, in jih narezal z nožem na koščke. Nabadal jih je na ostro ošiljeno paličico in pekel. Smrdljivo ko- lilo je napolnil prijeten duh po jedi.

Ana se ni zmenila zanj. Ko tiha senca je ždela v kotu in po licih so ji polzele solze. Potem se je starejši obrnil k njej. Začuden je ostrmel nad njenimi solzami, ki so se lesketale v velikih očeh.

„Ali boš jedla, tovarišica?“

„Hvala, ne bom,“ je odvrnila. Bila je sestradena, a vendar ji je bila že sama misel na hrano odvratna.

Zdaj se je zganil tudi mlajši:

„Ne kremži se, rajši jej. Tam, kamor gremo, boš stradala.“

Ni mu odgovorila. Še globlje se je pogreznila v senco. Še manjša in bolj sama je ostala.

Njena žalost ju je razorožila, jedla sta sama. Govorila sta o ofenzivi, dekle pa sta pustila pri miru.

Potem sta se prepirala, kdo bo spal in kdo jo bo stra-

žil. Mlajši je predlagal, da bi ji zvezala še noge in bi spala oba. Vodnik se s tem ni strinjal. Zaradi varnosti je bila straža nujno potrebna, zato se je mlajši podredil in prevzel skrb za stražarjenje in ogenj.

Ker Nemci niso imeli navade stikati ponoči po gorovju, je bila straža namenjena predvsem njej. Fant je naslonil svoja široka pleča na steno in počasi nalagal na ogenj. Včasih jo je ošinil s poželjivim pogledom, pa se je premagal in raje gledal v ogenj.

Starejši je spal. Kadar se je prevalil na hrbet, je zasmrčal. Mlajši mu je žvižgal, ker pa je smrčal le prehud, mu je vrgel na trebuh poleno, da je planil pokonci in zaklel.

Tako je minila noč. Vstali so zarana in razvezali dekletu roke. Spekli so za vsakega tri krompirje, pojedli, skuhal čaj iz smrekovih vejic, pogasili ogenj in krenili naprej.

Čez tri ure so bili na robu planote, kjer se je svet prevesil v globoko kotlino. Redko goščavo so preprezali sončni prameni, skalne čeri, ki so visele v korito, pa so bile še v senci. Svet je bil divji in samotni. Skale, ki so se bile odvalile s pobočja, so bile velike kot hiše, med njimi se je prebijal potok, ob njih pa se vila steza.

„Zdaj smo varni. Ves čas sem se bal, da Nemci ne bi prodrli pred nami. V vsaki ofenzivi prodirajo prav tod,“ je dejal vodnik, ko so se spuščali v korito. „Žejen sem. Napil bi se vode, pa čeprav je snežnica.“

Mlajši se je ponudil, da prinese vode za vse tri.

Vodnik in Ana sta sedla na podro drevo in ga čakala. Dekle se je zazrla v skalnati rob in zapazilo med drevjem skupino ljudi. Pomikali so se v koloni. Opozorila je vodnika. Dvignil je k očem daljnogled in prebledel.

„Madona, Nemci... Poln greben jih je.“

Pogledal je Ana. Tudi ona je prebledela od strahu. Potem je vodnik pogledal navzdol.

Železna Kapla

Že sedmič je občina Železna Kapla-Bela priredila za svoje stare občane poseben „dan starih“, na katerem se je zbralo več sto ljudi, ki so

gresa. Zadnji dan smo si še ogledali znano Postojnsko jamo in se potem napotili v Ljubljano, kjer so nas čakali sprejemi, govori in podobne formalnosti. Spomnili smo se tudi pokojnega profesorja Czigana ter obiskali njegov grob na Žalah.

Mislim, da je potovanje zapustilo pri maturantih slovenske gimnazije globok vtis in bi izkoristil tudi to priložnost, da bi se v imenu vseh še enkrat zahvalil prof. Klemenčiču in asistentu Furlanu za strokovno vodstvo ter prof. Wakouniku in tajnici Buchovi za spremstvo.

Franci Zwitter ml.

kljub slabemu vremenu preživeli nekaj prijetnih ur ob dobri postrežbi in pestri zabavi.

Prireditve, ki jo je otvoril župan deželni poslanec Lubas, so se kot častni gostje udeležili tudi okrajni glavar dvorni svetnik dr. Wagner, župan Posod iz Žitare vasi, župan Velik iz Sel ter predsednik občinske skupščine Kranj Zalokar, ki je s svojo navzočnostjo še posebej poudaril prijateljske odnose med občinama Železna Kapla-Bela in Kranj.

Pod vodstvom kulturnega referenta občine šolskega vodje Valentina Polanška se je odvijal pester prosvetno-zabavni spored, kjer so sodelovale številne skupine iz občine, tako pevski zbor SPD „Zarja“ pod vodstvom Vladimira Prušnika, mešani zbor iz Železne Kaple (Otto Niederdorfer), godba iz Bele, glasbena šola iz Kaple (Helene Messner), moški zbor iz Bele (Blasius Mitsche) in godbena skupina iz Rebrce (H. Hajnschitsch).

Hudourniško korito je bilo vse bolj golo, drugo pobočje pa strmo in peskasto vse do roba, kjer se je začel strnjen gozd. Spredaj gotova smrt, na levi gola strmina... Torej jim kaže umakniti se nazaj, med skalovje in grmovje do vpadnice, če jih ne bodo prehiteli Nemci... Vodnik je dejal:

„Bodiva mirna. Dokler ne pokažemo, da vemo zanje, ne bodo streljali na nas. Čakali bodo na ugodnejšo priložnost.“

Sedela je togo in negibno. Iz struge se je vračal mladenci, rdeč, zdrav, v rokah je nosil dve polni čutarici vode. Ko je prišel k njima, ju je začuden pogledal:

„Kaj vama je?“

„Nemci!“

Smehljaj mu je izginil z obraza. Ozrl se je na greben in nagonsko zavil za prvo večjo skalo. Za njim sta drug za drugim zdrsnila tudi vodnik in Ana.

Nekaj časa so bili vsi trije kot mrtvoudni. Tuhtali so, kakšno tveganje bi izbrali. Spremljevalca sta se spogledala, mlajši je z gibom glave pokazal nanjo.

„Najbolje, da jo zveževa, sicer bo ušla, če bodo streljali.“

„Ne! Ne bi mogla teči in se loviti z rokami, zaradi nje bi bila tudi midva bolj počasna.“ Potem se je obrnil k Ani:

„Poslušaj! Šla boš med nama. Če boš hotela uteči, te bova ubila,“ je dejal vodnik in se brezupno oziral okoli.

„Ne bom, verjemita mi. Če pridem v roke Nemcem, se mi bo godilo slabše kot vama.“

„Tega ne razumem,“ je dejal mlajši in pripravil brzo-strelko.

Napotili so se previdno nazaj, nadejajoč se, da jih še niso opazili. Toda še dvajset korakov niso napravili, ko je sovražnik spoznal njihovo namero. Dolg, bobneč rafal

PASTIR

Precej hladno jesensko jutro je zbudilo Jan-ka iz toplega spanja. Hitro se umije in obleče ter odide po škripajočih stopnicah doli v kuhinjo, da pozajtrkuje. Nato odide pred hlev, da poišče gospodarja in poizve, kam bo danes odgnal na pašo.

„Kam naj ženem danes?“ vpraša gospodarja Andreja, ki je prišel iz kozolca. Na hrbtu je imel poln koš listja in še v rokah je držal snop praproti. Andrej je bil visok, širokopleč mož. Bil je po celi vasi zelo spoštovan človek. Znan je bil kot eden najboljših kmetov po vsej vasi in bližnji okolici. Imel je polno raznovrstnih kmetijskih strojev, s katerimi je obdeloval zemljo sebi in rad je pomagal tudi sovaščanom.

„Na jaso ženi in samo ovce boš gnal, krave in voli naj ostanejo v hlevu!“ je odgovoril.

Janko je bil pri njem za pastirja. Bil je suhljat in bledikavega obraza. Bilo mu je dvajset let. K Andreju je prišel za nekaj časa, da pomaga pri delu, ker so njegovi otroci bili še premajhni za delo. Pomladi in jeseni je pasel ovce in krave, poleti pa pomagal pri košnji in spraviljanju sena. Na pašji je rad vriskal in pel.

Tudi bral je zelo rad. Velikokrat je tudi na pašo vzel kakšno knjigo, čeprav Andrej tega ni preveč rad videl, saj se je fant včasih tako zaveroval v kakšno povest, da je pozabil na vse drugo. Tako mu je mnogokrat živina zašla na sosedovo, ali pa na njive, kjer je hitro napravila precej škodo na pridelkih. Tudi danes je držal neko knjigo v roki.

Janko je z veseljem mislil na Jaso. Tako ime je kraj dobil zato, ker je bil okrog in okrog obdan z gozdom. Z nobeno stvarjo mu niso tako ustregli, kot če so mu ukazali, da žene tja na pašo. Veselo si je zažvižgal in odšel proti staji z ovčami. Vesel je bil, da žene samo ovce. Saj tako bo treba manj paziti in več časa bo za branje Finžgarjevega romana „Pod svobodnim soncem“. Pred nekaj dnevi si ga je izposodil v šolski knjižnici. Med potjo si je žvižgal in pazil, da mu ovce niso zašle na stranske poti.

Ko so prišli na odrejeno mesto, je Janko pustil trop, da se napase. Sam je odšel na severno stran Jase, proti petim kostanjem, ki so se košatili pod gozdom. Listje jim je že čisto orumenelo, tu pa tam pa se je že kak list odtrgal od veje in zaplaval po zraku, kot osamljena snežinka. Pa tudi prvi plodovi so že ležali po tleh.

Janko je odložil palico in knjigo in odšel v gozd, da si nabere suhljadi za ogenj. Ko je ta zagorel, si je najprej ogrel otrple roke, potem pa začel nabirati kostanj. Ko je nabral dovoljno količino, je vzel nož in vsakega posebej zarezal, potem pa zagrebel v žerjavo. Ko se je najedel, se je še ogledal po ovcah, potem pa vzel knjigo, se vlegel poleg ognja, kateremu je prej dodal še nekaj vej in začel brati. Včasih je pogledal po tropu, ki je hlastno in z užitek pulil sočno travo. Počasi pa se je tako vživel v povest, da se je vedno manj

Dva prijatelja sta se posebno rada imela. Neizrečna ljubezen je bila med njima, vse sta si zaupala. Prigodi se pa, da jima na poti skozi goščavo pride strašno velik medved nasproti. Ko ga zagledata, zbeži eden, ne da bi se zmenil za prijatelja, naglo na bližnje drevo. Drugi ni mogel uiti na varno, medved mu je bil že za petami.

Pride pa mu v hipu misel, da ta zver mrliču nič žalega ne stori; torej se vleže na tla in zadržuje sapo. Medved stopa

Popotnika in medved

okrog njega, mu pritiska gobec k obrazu in ušesom, ga voha, a ker ne čuti nič živega pri njem, ga pusti in odide.

Ko ju mine strah in nevarnost, gresta prijatelja dalje po namenjeni poti. Tisti pa, ki je bil na drevesu, vpraša tovariša: „Ljubi moj, povej mi, kaj ti je medved tako tiho pravil na ušesa?“

„Marsikaj,“ mu odgovori ta, „posebno pa to: Ne zaupaj prijatelju, dokler ga nisi skusil v nesreči!“

oziral po ovcah. Samo kdaj pa kdaj je še prisluhnil, da bi čul ovnov zvonec in ako ga je slišal, se mu ni zdelo vredno, da bi še pogledal za njim. Hitro je obračal list za listom in kar požiral stavek za stavkom. Ko pa je prišel do bitke med Hilbudjem in starimi Slovani, je popolnoma pozabil na vse drugo. Tudi ogenj poleg njega je ugasnil. Za njega so obstajali samo še stari Slovani s starim Svarunom na čelu in sovražni Bizantinec Hilbudij. Ni slišal, kako si listi šepetajo in se poslavljajo od vej, ne čutil lahnega vetra, ki je pihal in se igral z že odpadlimi listi.

Pri farni cerkvi je zazvonilo poldne. Težki bronasti zvon je naznanjal ljudem, da bo treba domov na kosilo.

Zvon je naznanil tudi pastirju, da bo treba odgnati domov. Vzdigne se in pogleda za ovčami. Ni jih videl. Hitro pobere s tal knjigo in palico ter steče proti gozdu in posluša,

Mlinar, sin in osel

Mlinar in njegov sin ženeta v bližnje mesto osla naprodaj. Med poljo ju sreča kmetič na konju in jima reče: „Nista preveč pametna, da gre osel prazen in od vaju nobeden ne sede nanj.“

Mlinar takoj posadi sina na osla.

Malo potem srečata voznika, ki pravi: „Ali te ni sram, da ti jezdiš, tvoj oče pa mora hoditi peš?“

Sin skoči raz osla in oče sede nanj. Komaj pa sta prišla malo dalje po cesti, kar ju sreča kmetica, ki je nesla poln jerbas na glavi, in reče: „To je neusmiljen oče, ki tako široko sedi na oslu, sin pa mora po cesti brusiti noge.“

Nato vzame mlinar še sina k sebi na osla.

„O, ubogo živinče, gotovo mora poginiti pod tako težo!“ zakriči ovčar, ki je pasel ovce ob cesti.

Zdaj stopita oba z osla in sin reče očetu:

ako bi kje zaslišal ovnov zvonec. Nič. Močno razburjen in prestrašen steče naprej v gozd. Išče križem krašem, ves je že oznojen od neprestanega tekanja, še bolj pa od strahu. Malo postoji in posluša. Ves obupan in utrujen se obrne in odide do bližnjega štora. Vse se in zajoče. Nemo gleda predse in premišljuje, kaj bi naredil.

Čez nekaj časa se vzdigne in krene po gozdu. Odločil se je, da bo odšel domov, pa naj bo kar hoče. Zdaj ni žvižgal in pel, korak pa mu je bil počasen in nesiguren. Malo pred domom zagleda gospodarja, ki je razpregal konja. Še bolj je obupan, korak pa mu je še počasnejši. Samo v glavi mu vse buči. Premišlja, kaj bo rekel gospodarju, ko ga bo vprašal, kje so ovce otale, da se je sam vrnil.

„Kje pa hodiš tako dolgo? In zakaj si pustil živali, da same pridejo domov? Lahko bi se katera izgubila!“

„Kaj, doma so ovce?“ je hlastno vprašal pastir in glas mu je vriskal od veselja, da se je vse srečno izteklo.

„Kaj hočeva zdaj storiti z oslom, da ustreževa ljudem?“

Mlinar odgovori: „Kaj sprašujeva drugel Storiva, kakor se nama zdi dobro. Vsem ljudem ni mogoče ustreči!“

Odprla so se šolska vrata

Odprla so se šolska vrata in lepih prostih dni je kraj. Okoli šole polna trata fantičev in deklet je zdaj.

Poglejte, tam prihaja Janez, o, ta je pravi korenjak! S seboj ima že knjige danes in spet bo letos odličnjak.

Že z roko maha nam Bogdanka, vsa zagorela je v obraz, ob njej pa smeje se Ivanka, ki sladkih sliv ima za nas.

Nastavil si na usta Žarko je orglice in že igra, a smešni neugnanček Marko z nogami k plesu cepeta.

Tam deklice so se prijele v veselem krogu za roke, zapele so in zavrtele po trati bose so noge.

Tedaj zapoje šolski zvonec, ki dosti časa je molčal, in že je ringaraja konec, potihnil dečji je živžav.

Učitelj bliža se nam s praga, prijazen je njegov pozdrav. Spet šola nam bo ljuba, draga, za pridne v njej ne bo težav.

Fran Roš

MUK
ALI

MALI MUK SE JE ZNAŠEL V MESTU, KAMOR JE ŽELEL PRITI.

KAM PA TI?

PRI SULTANU BI RAD ZAPROSIL ZA SLUŽBO BRZOTEKA.

Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA

se je začel v skale nad njihovimi glavami. Bliskovito so se vrgli vsak za svojo skalo.

„Prebijali se bomo od skale do skale navzgor,“ je zavpil vodnik in skočil. Ne meneč se za krogel, so rinili po koritu hudournika navzgor in se čez nekaj minut zbrali v kotanji, ki jo je bila skopala voda, vsi opraskani in prepo-tenjeni. Pred njimi je bil še strm skalnat prag in kmalu za njim goščava.

Od tod je vodnik z daljnogledom ugotovil, da se del Nemcev pomika naprej in da jim bodo odrezali izhod iz korita.

Mlajši je bil ves iz sebe. Sovražno se je oziral v dekle, ki je ležala za skalo in ju žalostno gledala. Stikala sta glavi in se posvetovala. Slutila je, da se odloča njena usoda.

Mlajši je dejal:

„Zadržuje naju. Zapri so nam umik. Naju bodo ubili, ona pa jim bo prišla živa v roke.“

„Tudi to se lahko zgodi,“ je dejal vodnik.

„To se ne sme zgoditi!... Ubijva jo! Potem se umikajva vsak po svoje.“

„Nel!“ je odsekal vodnik. Poznal ga je, da je bil svojčas likvidator in da so ga včasih tudi v diviziji uporabili za dela, ki jih ni nihče rad opravil. Videl je, kako se trese od strahu in kako se mu oči ubijalsko svetijo.

„Ubil bom to prekleto gestapovko! Zavoljo nje sva padla v to hudičevo kašo.“

„Ne boš je! Tu jaz ukazujem! Pemc mi je naročil, da mora priti živa v Trebušo.“

„Nel... Ušla bo po tvoji krivdi, prišla bo Nemcem v roke. Ti boš odgovarjal! Sicer pa naj vaju oba vzame hudič! Jaz grem. Če se izmažemo, se dobimo pri oglarski kolibi.“

Ana je videla, kako se je pognal iz zavetja in se zapodil med grmovjem na levo v korito, kjer je bil breg bolj

strm in bliže gozdu. Nemci so divje streljali nanj.

Medtem je vodnik skočil k Ani in zavpil:

„Za menoj!“

Tekla je in tekla za njim čez goljavo, dokler nista premagala skalnatega praga in kakor ubita obležala v redkem grmovju. Nagonsko sta se ozrla nazaj.

Mlajši je bil že tik pod vrhom pobočja — tedaj pa je zakrilil z rokami in se kot spodrezan strkljal po melišču.

Na grebenu so Nemci zmagovalno zarjuli.

To ju je pognalo naprej. Mukoma mu je sledila, padala in se pobirala in tekla, tekla... Okoli nje so krogel klestilje veje. Mislila je, da ji bo raztrgalo pljuča. Naposled sta jim izginila izpred oči. Njihove krogel niso bile več nevarne.

Do kraja upehana sta se privlekla na rob. Po grebenu pa jima je prišla nasproti nemška izvidnica...

Vodnik in nemški podoficir sta oba hkrati dvignila brzostrelko in sprožila. Nemec se je zgrabil z eno roko za prsi, se nagnil in telebnil na obraz. K njemu sta pritekla spremljevalca.

A tudi vodnik se je rahlo zamajal. Najprej se je oprl z ramenom na drevo, potem pa je padel in se zvalil v kotlinico.

Ana se je sklonila nadenj.

„Zadeli so me, hudiči,“ je hropel. Z roko je odpel bluzo in segel za srajco. Ko je potegnil roko ven, mu je od prstov kapljala kri.

Nedaleč od njiju je zahrskala hosta.

„Na, užgi po njih in vrzi bombo!... Potem se bova skušala odplaziti.“

Ko je začutila v rokah težo orožja, ji je kri burno zaplala po žilah. Ročico je potegnila sunkovito nazaj in napela... Prihuljeno se je dvignila. Med drevjem ni bilo nikogar. Mislila je, da jo bo zlovešča tišina raztrgala. Potem

je spet zahrskalo, to pot še bliže.

Med drevjem je zagledala Nemca s čepico gorskih lovcev na glavi in puško v rokah. Pomerila mu je v sredino prsi, kakor jo je bil učil Primož.

V jeku rafala se je Nemec sesedel in zarjul.

Bilo ji je, ko da se je z nje sesula gora skal. Objela jo je rahla omotica... Pomerila je še na tistega, ki se je potajil ob drevo, pritisnila in držala prst na petelinu, dokler ni izstrelila vseh krogel.

Tedaj je iz smeri, kjer je padel vojak, jeknila puška in krogla ji je švisnila mimo glave. Spomnila se je na bombo. Segla je za pas. Še nobene ni vrgla. Mrzlično je potegnila za sprožilno in jo zagnala. Pritisnila je glavo k tlom in čakala.

Votel tresk je pretresel ozračje.

Ko se je dvignila, je skozi dim zagledala Nemca, ki se je med begom zaletaval v drevesa. Pustila ga je, da je izginil.

V kotanji je sedel vodnik. Rano si je zamašil z zavojem in cunjami.

„Brž pojdiva od tod, dokler ne pridejo drugi! Rešiva se lahko samo z begom.“

Oklenil se je je okoli vratu in izginila sta v goščavi starega gozda. Iz daljave sta slišala nemško vpitje, pak raket in rafale.

Šli so za njima.

Ko sta bila dovolj daleč od nemškega vpitja, sta se ustavila. Ranjencu so se zapletale noge, postajal je svinčeno težak, moči so mu pešale. Z naraščanjem njegove slabosti pa je tudi Ani pričelo zmanjkovati poguma.

Zavlekla sta se v goščavje in se zgrudila na tla. Dala mu je vode, potem pa ga je preobvezala. Izgubil je že mnogo krvi. Obveza je bila že vsa rdeča. Krogla mu je prebila pljuča in izstopila na hrbtu. (Nadaljevanje sledi)

Jo Hans Rössler

Počitnice z očetom

Po velikih počitnicah je dal razrednik svojim desetletnim učencem šolsko nalogo z naslovom: „Kako sem z očetom preživel počitnice“. Ko je naslednji dan pregledal predložene spise, je izločil tri zvezke. Od treh dečkov njegovega razreda, ki so bili napisali te naloge, sta bila dva iz premožnih hiš in starši so jima želeli med velikimi počitnicami nekaj posebnega nuditi! tretjo nalogo je napisal sinček pismošoš.

Prečitajte te tri naloge, zakaj vsako leto so spet počitnice in „življenje z očetom“ se nadaljuje.

„Med počitnicami me je vzel očka s seboj na lov,“ je pisal prvi izmed fantov. „Vsako jutro sem moral že ob štirih vstati, kar mi je bilo zelo neprijetno, ker zjutraj zelo rad dolgo spim in je to zame najlepše počitniško veselje, na katerega sem se bil že dolgo veselil. Toda vsako jutro je stopil očka k moji postelji, potegnil odejo z mene in zaklical z nekim razburjenim veseljem, ki ga sicer na njem sploh ne poznam: „Holadri! Na lov gremo mi!“ Šla sva brez zajtrka, zakaj pravi lovec ne zajtrkuje pred lovom, kot mi je povedal očka. To mi je bilo zelo neprijetno, zakaj že dolgo sem se bil veselil, da bom med počitnicami lepo počasi in udobno zajtrkoval, ne pa tako kot med letom, ko se mi mudi v šolo in moram neprestano gledati na uro. Šla sva brez zajtrka v gozd.

V gozdu je bilo dolgočasno. Govorili in peti nisem smel, da ne bi pregledal divjačine. Zato tudi nisem smel stopiti s poti in iskati jagode. Očka

FELIX DERECKI
Moja žena

Iz službe sem se vračal zelo slabe volje. Imel sem izredno slab dan, direktor mi je napravil sceno in mi zagrozil z odpovedjo. Med potjo domov sem nosil v prsih vulkan. Da bi dal duška slabi volji, sem začel žolčno premišljevali o svoji ženi.

Ko sem prišel domov, se ni na nič odzvala, čeprav sem si popackal obleko in se polil z juho.

— Mar je to kosilo?! — sem kričal, odrinil krožnik, čeprav sem umiral od lakote. — Hranis me s pomijami! Tega imam dovolj!

Brez besed je počistila prt. Nekaj časa sem hodil po stanovanju, dokler se slednjič nisem pred njo ustavil.

— Kdaj boš slednjič že začela skrbeti zase? — sem bevskenil. — Druge žene hodijo k frizerju, v kozmetične salone.

— Zato mi primanjkuje časa in denarja, — je odgovorila in nadaljevala delo.

Zazdelo se mi je, da sem jo vznemiril. Zelel sem si, da bi jo naredil živčno, da bi izbruhnila, zakaj v sebi sem nosil lavo besed in slabe volje. A iz te moke ni bilo kruha: bila je mirna kot steklo, le veke so ji za spoznanje hitreje utripale in oči je imela malo bolj vlažne.

Strepetala je, ko sem razkačen prišel za stol, in mi poslala tisti svoj nežni pogled, za katerega je dobro vedela, da zaradi njega vedno postane strasten.

— Povej že kaj! — sem se zadr. — Ne stoj kot kakšna mumija!

— Pusti me na miru, — je tiho rekla.

— Ti nikoli ne boš vedeti za moje skrbi, za vse naj odgovorjam sam, vse naj zgri na moja pleča! Ti si želiš samo mir in nič več!

Znova je z ljubezenskim pogledom uničila moje besede. Zelo dobro sem vedel, da ji ne bom prišel do živca. Sedel sem v naslonjač in se zamislil nad najinim skupnim življenjem.

Eno je bilo gotovo: od prvih začetkov najinega skupnega življenja je bilo ozračje v najinem domu neznošno. To je bilo treba radikalno prekiniti.

Sklenil sem, da se bom ločil.

se je s puško v roki plazil spredaj, jaz pa sem moral hoditi za njim in zelo paziti, da storim enako kot on. Kadar je obstal, sem moral tudi jaz obstati. Nekoč, ko je očka ves razburjen gledal skozi daljnogled, sem stopil na suho vejo. Očka se je jezen obrnil in me udaril po glavi. Zmerjal me je, da sem s svojo nerodnostjo pregledal krasnega srnjaka. Potem sva sedla za drevesom v roso travo. Jaz sem moral sedeti ves sključen in nisem smel dvigniti glave. To je bilo zelo dolgočasno in je trajalo navadno dve uri. Potem sva šla spet domov in očka je jezno mrmral, da danes nisva imela sreče, jutri pa jo bova gotovo imela.

Tri tedne nisva imela sreče. Neka jutra pa je počilo. To je bil moj očka. Zelo sem se ustrašil, ker sem bil pravkar zaspal. Očka je ustrelil kozla, tako srno z rogovi. Strašno je bil razburjen in zavpil je z divjim glasom, rekel pa je, da je to lovsko vriskanje. Potem mi je zapovedal, da moram poiskati smreko in mu prinesiti smrekovo vejico; le to sem moral namočiti v kri mrtvega srnjaka in tako umazano nataktni na očetov klobuk.

Napravil sem tako, in ko sem mu vrnil klobuk, sem rekel:

„Čestitam, očka!“

Očka pa me je grdo pogledal in me poučil: „Reče se: Lovski blagor! Ponovi to!“

Ponovil sem. Potem sva odnesla mrtvo žival domov, ampak meni se je zelo smilila. Kasneje nisva ničesar več ustrelila in očka mi je rekel, ko smo se vrnili:

„Letos si pač imel sijajne počitnice, moj sin! Z očetom si bil na lovu! Glej, da mi boš hvaležen in se boš v šoli pridno učil!“

„Moj atek me je vzel med počitnicami na veliko potovanje z avtom,“ je pisal drugi učenec. „V desetih dneh

GYÖRGY MIKES

Otroci svojih staršev

Klara je bila sinova žena.

— Slabo izgledaš, sin... Mar ne bi kaj pojedel?

— Ničesar ne bom, hvala lepa, nisem lačen...

— No, malo praznega krompirja... To imaš rad...

— Nisem lačen, mama, ne bom...

Mama je pogrela prazen krompir in sin ga je začel lakomno goltati.

— Kako si z denarjem? — jo je vprašal, ko si je potešil prvo lakoto.

— Ne sprašuj me, sin... Saj veš, kakšno majhno pokojnino imam...

Hanibal pred vrati

V starem Rimu je živelo ljubko dekle Kornelija. Pri starem pisarju, ki je mladim posredoval naslove iz vsega do takrat znanega sveta, je izvedela za Hanibala, mladeniča iz Kartagine. Ima ji je bilo izredno všeč in sklenila se je takoj zaljubiti.

Izmenjala sta nekaj pisem in v času, ko so le-ta potovala, sta dozorela za zakon. Kornelija je plaho stopila pred očeta, uglednega patricija in mu zapala tajnost srca.

„Kaj?“ je zarohnel oče patricij. „Iz Kartagine je? Nikdar in nikoli, dokler sem jaz živ!“

Kornelijine solze so zalivale rože na oknih dan za dnem, toda oče se ni dal omajati. Hanibal, vročkrven kot vsi mladi ljudje, je sklenil urediti svoje srčno vprašanje. Opasal si je meč, nadel šlem in ščit ter krenil proti Rimu. Ker je Kornelija študirala biologijo, je fant v zlati kletki vzel s seboj muho, ki jih v Rimu, kot je izvedel iz pisem, niso poznali.

Dolgo je hodil in prah se mu je nabiral na perjanci. Vendar je vztrajal, premagal dolgo po in končno zagledal Rim. Takoj se je napolnil tja in nekega večera potrkal na vratih Kornelijine hiše. Dekle je bilo doma samo z očetom, ker je šla mama na zbor valivcev, služabniki pa so imeli prosto. Stopilo je na dvorišče in zagledalo ljubljene junaka. Padla sta si v objem, potem pa je Hanibal nerodno izdaval: „Glej, tu je muha zate.“

(Prevedla Stana Vinšek)

OB ZAČETKU ŠOLE:

Knjige za šolo in dom

- Bajec-Kolarič-Rupel: **SLOVENSKA SLOVNICA**, 352 str. br. 35.—
- France Tomšič: **SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR**, 768 str. pl. 80.—
- France Tomšič: **NEMŠKO-SLOVENSKI SLOVAR**, 992 str. pl. 116.—
- **SLOVENSKA ČITANKA** slovenske gimnazije v Celovcu, I. del, 206 str. ilustr. ppl. 50.—
- **SLOVENSKA ČITANKA** slovenske gimnazije v Celovcu, IV-V. del, 208 str. ppl. 70.—
- Janko Kolnik: **SLOVENSKO-NEMŠKI IN NEMŠKO-SLOVENSKI SLOVARČEK**, Langenscheidt, 400 str. 37.50
- Fran Bradač: **SLOVENSKO-LATINSKI SLOVAR**, 348 str. pl. 36.—
- Fran Bradač: **LATINSKO-SLOVENSKI SLOVAR**, 612 str. pl. 66.—
- **NAŠA ZAČETNICA** za dvojezične ljudske šole na Koroškem, 80 str. ilustr. ppl. 45.—
- France Verbinc: **SLOVAR TUJK**, 772 str. pl. 176.—
- **MLADINA POJE**, pesmarica za koroško mladino, 64 str. br. 8.—
- Anton Slodnjak: **ZGODOVINA SLOVENSKEGA SLOVSTVA**, 2 knjigi skupaj, 592 str. ilustr. pl. 160.—
- Dr. Anton Breznik: **ŽIVLJENJE BESED**, 360 str. pl. 75.—
- **JEZIKOVNI POGOVORI**, pravilna raba slovenskega knjižnega jezika, 308 str. br. 27.—
- **SLOVENSKA KNJIŽEVNOST 1945—1965**, lirika in proza, 392 str. ilustr. pl. 90.—
- Bertha M. Parker: **ZAKLADNICA NARAVE**, slikovni leksikon naravnih pojavov, 216 str. vel. formata, barv. ilustr. kart. 100.—
- Mirko Žeželj: **PRETEKLOST V PODOBAH**, zgodovina v besedi in sliki, 116 str. vel. formata, barvne ilustr. ppl. 47.—
- Janez Matjašič: **IZ ŽIVLJENJA NAJMANJŠIH**, pogled v svet prazivali, 152 str. ilustr. ppl. 20.—
- Miroslav Zei: **MORSKI SVET**, življenjski pojavi v morju, 248 str. ilustr. ppl. 20.—
- **SLOVENSKA KNJIŽEVNOST**, izbrana dela in odlomki, 464 str. br. 42.—

Posamezne knjige lahko naročite tudi po pošti. Plačilo možno v obrokih.

KNJIGARNA „NAŠA KNJIGA“ CELOVEC WULFENGASSE

dolg... Toda tebi lahko povem, mar ne?

— Nočeš več krompirja?

— Iskreno ti povem, da sem mislil nate. Vem, da ti ne boš Klari ničesar povedala...

— Seveda ji ne bom povedala...

— Potlej mi pa daj.

— Kaj?

— Sto forintov, — je pohlepno dejal sin in roteče pogledal mater.

Mama je z glavo pokazala proti kredenci ter potegnila iz stare pločevinaste škatlice stotak.

— Tu jih imaš! Drugič pa ne delaj več dolgov za ženinim hrbtom.

— To je poslednjič, mama. Hvala lepa...

Sin je vtaknil denar v žep in stegnil roko v slovo.

— Še enkrat najlepša hvala. Mar ne, da boš o tem molčala?

— Molčala bom...

— Ne bi hotel, da bi Klara izvedela...

— Ne bo izvedela... Brez skrbi si lahko...

— Bilo bi ji mučno... Zelo mučno.

Mar se prepirata?

Odgovor je bil le globok vzdih. Sin se ji je s pogledom, v katerem se je zrcalila obtožba, zazrl v obraz.

Mama ga je z obžalovanjem po-božala po obrazu.

— Ko bom dobil plačo, ti vrnem,

— je dejal sin. Med vrati se je obrnil: kazalec je položil na ustnice.

Mama se je z občutkom sokrivde nasmehnila in pokimala.

Doma ga je vprašala žena:

— Si bil pri materi?

— Bil.

— Ti je dala?

— Dala.

Sin je potegnil iz žepa stotak.

— In ti? Ali si bila pri materi?

— Bila.

— Ti je dala?

— Dala.

Mesec se bliža h koncu. Čez tri dni bo plačilni dan.

● ODMEV SLOVENSKEH NOGO-METAŠEV

Slovenski atletski klub (SAK), ki ima sedež na Radišah, se v letošnji nogometni prvenstveni sezoni drugega koroškega razreda D dobro udejstvuje. V štirih igrah so slovenski študentje, ki jih v koroških časopisih zasledimo pod imenom „Radsberg“, zbrali 7 točk in zasedajo s to vsoto četrto mesto v lestvici. Zanimivo je, da sestavljajo ta klub brez izjeme sami mladi koroški Slovenci in se kljub mladosti kluba — ustanovitev je bila pred dvema letoma — razmeroma dobro uveljavljajo v prvenstvenih tekmah II. razreda. Minulo nedeljo je Slovenski atletski klub nastopil proti Smihelu pri Pliberku in premagal tamkajšnje moštvo sigurno s 5:1. Vrata so zadeli Waldhauser Peter(2), Waldhauser Foti (2) in Vrolih. Kljub mokremu terenu je bila igra zanimiva in lepa.

Ljubitelji slovenskega športa na Koroškem si nogometaše SAK lahko ogledajo vsako drugo nedeljo na igrišču Koschatstraše blizu dijaškega doma SŠD v Celovcu.

● EP V KOŠARKI

V Böblingenu v Nemčiji se odvijajo predtekmovalni boji 17. evropskega košarkarskega prvenstva, na katerem veljajo košarkarji Jugoslavije, svetovni prvaki po imenu, za velikega favorita. Po prvih bojih so znani že vsi polfinalisti: Sovjetska zveza in Poljska iz skupine A ter Jugoslavija in Italija iz skupine B. Forma jugoslovanskih reprezentantov se je po blamažni predstavi v Bolgari očitno zboljšala, saj so premagali ČSSR z 81:66 (43:25) in Turčijo s 86:63 (39:27), naposled pa še Izrael. Po štirih zaporednih zmagah so svetovni prvaki povsem optimistični, čeprav moči reprezentantov še preveč nihajo in je v eni sami igri še preveč kvalitetno različnih obdobj. Finalni boji bodo v Essenu. Za prvega nasprotnika si Jugoslavlani želijo Poljake, ki naj ne bi predstavljali prevelike ovire. Derbi z Italijani bodo vsekakor morali dobiti, če bodo hoteli osvojiti vsaj srebrno kolajno.

● SMRT NA DIRKALIŠČU

Minulo nedeljo se je smrtno ponesrečil znani avstrijski avtomobilski dirkač iz Kufsteina Klaus Reich. V dirki športnih avtomobilov v Imoli se je njegovo vozilo pri prehitevanju prevrnilo in začelo goreti. Največji uspeh 29-letnega Avstrijca je bila dirka za gorsko prvenstvo v Stainzu, kjer je premagal pokojnega avstrijskega svetovnega prvaka formule-I Jochena Rindta. Po osvojitvi državnega gorskega prvenstva v sezoni 1970/71 je Reich predsedal na krožna dirkališča.

● OLIMPIJSKE VESTI

Danes nadaljujemo spis o gradnji stavb, ki bodo služile XX. olimpijskim igram v Münchenu. Da se bomo seznanili z mesti različnih športnih panog, si oglejmo imenik objektov, ki stojijo pred koncem gradnje:

Veslaško progo in progo za kajaške regate gradijo v Feldmoching/Oberschleifheimu, temeljna dela so bila končana že v decembru 1970. Gotovo je že **olimpijsko strelišče**, ki bo v Garching/Hochbrücku. **Jahalni stadion** v Riemu je doživel likof vseh stavb letos avgusta, **košarkarska dvorana**, ki bo v južnozahodnem delu Münchena, pa je v osnovnih delih že končana. Vsa tehnična dela v zvezi z vodo so opravljena tudi že na **kajaškem štadionu** v Augsburgu, likof na zgradbah pa bo ob koncu septembra.

Jekleno mrežo velikega olimpijskega stadiona so začeli plesti že v začetku letošnjega leta. Za streho bodo porabili 410 kilometrov jeklenih vrvi, na katerih bodo napravili 137 tisoč vzboj. Od maja dalje so mrežo vlekli centimeter za centimetrom navzgor. Oporniki, ki dajejo strehi značilno obliko, imajo težo 110 ton. Pred začetkom zime bodo uredili tudi plavalnišča, katerih dvorane bodo zasteklili z acrylnimi ploščami. V polnem razmahu je tudi delo pri telefonski centrali s 396 glavnimi poštnimi priključki in 4000 stranskimi zvezami. Elektronski računski center, ki je gotov že od meseca maja, deluje že za poskušnjo. Tu bodo zbrali rezultate z vseh tekmovanj in jih obdelali. Do začetka olimpijskih iger bodo končane tudi zunanje ureditve, kjer bodo zasadili 4750 dreves in 180.000 grmičkov. Urejenih pa bo skupno 1,7 milijona kvadratnih metrov zelenih površin.

RADIO CELOVEC

Poročila: 5.00 — 6.30 — 8.00 — 10.00 — 13.00 17.00 — 19.00 — 20.00 — 22.00 — 23.00 — 24.00.

Dnevne oddaje: (razen ob sobotah, nedeljah in praznikih): 5.05 Ljudske viže — 5.30 Kmetijska oddaja — 5.33 Ljudske viže — 5.40 Jutranja opažanja — 5.43 Pisane jutranje melodije — 6.00 Jutranja gimnastika — 6.35 Glasba in dobri nasveti — 6.45 Deželni razgled — 7.00 Glasbeni mozaik — 7.45 Lokalna poročila — 8.05 Godba na pihala — 8.15 Oddaja za ženo — 9.00 Za prijatelje stare glasbe — 10.05 Operetni koncert — 11.25 Oddaja za podeželje — 11.45 Za avtomobiliste — 13.05 Deželni razgledi — 13.30 Glasba po kasilu — 13.45 Slovenska oddaja — 15.30 Še vedno priljubljeno — 16.15 Ženska oddaja — 18.10 Odmev časa — 18.40 Sport — 18.45 Note in beleške — 18.55 Lahko noč otrokom — 19.03 Pregled sporeda — 19.05 Zabeležite si — 19.35 Melodija in ritem — 20.05 Deželna poročila — 22.10 Sport iz vsega sveta.

Sobota, 18. 9.: 5.05 Ljudske viže — 7.55 Naš hišni vrt — 10.00 V pestrem zaporedju — 11.00 Naša lepa domovina — 14.20 Godba na pihala — 15.30 Po starih potih: Cesta čez Jezersko — 16.15 Ljudska glasba — 17.40 Anekdote o igralcih — 18.10 Koroška visoka šola aktualno — 18.40 Umetnostna in kulturna kritika — 19.40 Melodija in ritem — 20.15 „Tega ni napisal Goethe“ — 21.30 Iz zgodovine sedme umetnosti — 22.22 Plesna glasba.

Nedelja, 19. 9.: 6.10 Igra na orgle — 7.35 Veselo nedeljsko jutro — 8.05 Kmetijska oddaja — 8.15 Kaj je novega — 9.00 Prominentni igrajo svoje najljubše melodije: Robert Lembke — 10.30 Radijska pripovedka — 11.00 Dopoldanski koncert z Dunaja — 12.03 Za avtomobiliste — 13.10 Ogledalo Mestnega gledališča — 13.45 Iz domovine — 14.30 Voščila — 16.00 Otroška oddaja — 17.05 Plesna glasba — 18.00 Sosedje na jugu — 19.00 Nedeljski šport — 19.30 Govori deželni glavar Sima — 19.40 Deželni razgledi — 20.10 Avstrijska rallye — 21.15 Zveneca Avstrija.

Ponedeljek, 20. 9.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Tako zveni pri nas — 10.00 To vedno radi poslušamo — 11.00 Jesen prihaja, ljudska glasba — 14.30 Knjižni kotic — 14.45 Kadar listje pada, ljudske viže —

S SADRNI DREVESCI IN GRMIČI DREVESNICE

Marko Polzer

VAZAR
PRI ŠT. VIDU V PODJUNI
so vsi zadovoljni!

15.00 Iz štajerskega glasbenega življenja — 16.15 Za ženo — 16.30 Otroška oddaja — 17.10 Izlet v podzemlje operete — 18.05 Oddaja kmetijske zbornice — 19.55 Melodija in ritem — 20.10 Lorenz Mack: Job in podgane, radijska igra — 21.30 Robert Stolz dirigira — 22.10 Teden dni svetovnih dogodkov.

Torek, 18. 9.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Tako zveni pri nas — 9.30 Vesela note — 10.00 To vedno radi poslušamo — 11.00 Ljudska glasba — 14.30 „Slovenska vas“, pripoved — 15.00 Pihalna parada — 16.15 Za ženo — 16.30 Lovaška latovščina — 17.10 Avstrijski o Avstriji — 18.05 Oddaja sindikalne zveze — 19.15 Na obisku pri koroških Pihalnih godbah — 20.10 Orkestrski koncert — 21.30 „Glasbeni terapiji“.

Sreda, 19. 9.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Tako zveni pri nas — 9.30 Vesela note — 10.00 To vedno radi poslušamo — 11.00 Ljudska glasba — 14.30 Domovinska kronika — 14.15 Koroška pesem — 15.00 Ura pesmi — 16.15 Za ženo — 16.30 Operetni koncert — 17.10 V kavarni — 18.05 Oddaja industrije — 19.15 Jezik domovine — 20.10 Domovina Avstrija — 21.00 Za prijatelja planin — 21.15 Iz domovine.

Četrtek, 20. 9.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Tako zveni pri nas — 9.30 Vesela note — 10.00 To vedno radi poslušamo — 11.00 Ljudska glasba — 14.45 Zabeleženo na koroških cestah — 15.00 Iz knjige gostov — 16.15 Za ženo — 16.30 Leto otroškega vrta — 17.10 Melodije Michaela Jaryja — 17.50 Novo kazensko

pravo — 18.05 Oddaja obrtnega gospodarstva — 19.15 Kulturna prizma — 20.10 Vedno ni jesen — 21.15 Iz domačega glasbenega ustvarjanja.

Petek, 24. 9.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Tako zveni pri nas — 9.30 Klavirska glasba Franza Liszta — 10.00 To vedno radi poslušamo — 11.00 Ljudska glasba — 14.30 Ljudske viže — 14.45 Literatura iz štajerske — 15.00 Zborovska glasba — 16.15 Žena v kmetijstvu — 16.45 Otroški in mladinski zbori — 17.10 Glasba za konec tedna — 18.05 Oddaja delavske zbornice — 19.15 Iz dobrih starih časov — 20.10 Prepevamo in pripovedujemo o deželi Drave — 21.10 Iz koroškega glasbenega življenja — 22.20 Pogled k sosedu.

Slovenske oddaje

Sobota, 18. 9.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca — 14.00 S pesmijo od vasi do vasi.

Nedelja, 19. 9.: 7.00 Duhovni nagovor — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Ponedeljek, 20. 9.: 13.45 Informacije — Glasbena lojtrca od nas do vas.

Torek, 21. 9.: 13.45 Informacije — Od popevke do popevke.

Sreda, 22. 9.: 13.45 Informacije — Našim mladim poslušalcem — Mladina poje.

Četrtek, 23. 9.: 13.45 Informacije — Koroška sinoda — Skladbe za klavir — Za našo knjižno polico.

Petek, 24. 9.: 13.45 Informacije — Poper in sol.

RADIO LJUBLJANA

Poročila: 4.30 — 5.00 — 7.00 — 8.00 — 9.00 — 11.00 — 12.00 — 13.00 — 14.00 — 17.00 — 18.00 — 22.00 — 23.00 — 24.00.

Dnevne oddaje (razen ob nedeljah in praznikih): 4.30 Dobro jutro — 5.30 Danes za vas — 5.45 Informativna oddaja — 6.00 Jutranja kronika — 6.30 Informativna oddaja — 7.25 Pregled sporeda — 7.45 Informativna oddaja — 10.00 Danes popoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Priporočajo vam — 15.00 Dogodki in odmevi — 16.00 Vsek dan za vas — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 19.00 Lahko noč otroci — 19.10 Obvestila — 19.30 Radijski dnevnik — 23.05 Literarni nokturno.

Sobota, 18. 9.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tehnik — 9.35 Pihalni orkester RTV Ljubljana — 12.10 Klavirska pripovedka, baletna suita — 12.40 Po domače — 14.10 Vesela godala — 14.30 Pojo solisti mariborske opere — 15.40 Pesmi in ples jugoslovanskih narodov — 16.40 Dobimo se ob isti uri — 17.10 Gremo v kino — 17.50 Orgle v ritmu — 18.15 Priljubljeni svet v glasbi — 18.45 S knjižnega trga — 19.15 S kvintetom bratov Avsenik — 20.30 Zabavna radijska igra — 22.20 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

Nedelja, 19. 9.: 6.50 Danes za vas — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.44 Skladbe za mladino — 9.05 Srečanje v studiu 14 — 10.05 Še pomnite, tovariši — 10.25 Pesmi borbe in dela — 10.45 Voščila — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z domačimi ansambli — 14.05 Slovenske narodne v raznih izvedbah — 14.30 Humoreska tedna — 14.50 Orgle v ritmu — 15.05 Orkester brez Evridike — 16.00 Nedeljsko športno popoldne — 18.00 Radijska igra — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Zabavna glasbena oddaja — 22.20 Plesna glasba — 23.15 Jazz za vse.

Ponedeljek, 20. 9.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.30 Lahka glasba jugoslovanskih avtorjev — 12.10 Iz domačih glasbenih literatur — 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru — 14.10 Iz paritilr skladateljev Janeza Gregorčica in Jureta Robežnika — 14.35 Voščila — 15.40 Komorni zbor iz Celja — 16.40 Orkester RTV Ljubljana — 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne — 18.45 Kulturni globus — 19.15 Z ansambli Rudija Bardočerja — 20.00 Iz Donizettijeve opere „Don Pasquale“ — 21.05 Melodije in ritmi — 22.15 Za ljubitelje jazz — 23.05 Josip Murn: Pesmi — 23.15 Slovenski pevci zabavne glasbe.

Torek, 21. 9.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Zemlja velikanski živ-

18.50 Televizijska kuhinja — 19.16 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Sport — 20.15 Obzorja — 21.15 V nedeljo na morju — 22.45 Čas v sliki.

Četrtek, 23. 9.: 14.20 Telovadni dvoboj Evropa—Japonska — 16.20 Easter Parade, film — 18.00 Italijanska — 18.20 Otrokom za lahko noč — 18.25 Športni mozaik — 18.50 Stan Laurel in Oliver Hardy — 19.16 pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Sport — 20.15 Dalli dalli — 21.30 Svet knjige — 22.30 Čas v sliki.

Petek, 24. 9.: 11.00 Zadeva Mavricij — 18.00 Orientacija — 18.20 Otrokom za lahko noč — 18.25 Slike iz Avstrije — 18.41 Oddaja sindikalne zveze — 18.50 Kamar nas veter potegne: Tahiti — 19.16 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Sport — 20.15 Akti XY — 21.15 Aktualni dogodki — 22.15 Čas v sliki — 22.30 Glasbena oddaja — 22.55 Ob koncu tedna na poti — 23.00 Akti XY.

Jugoslavija

Sobota, 18. 9.: 9.35 Šolska oddaja — 16.30 Balkansko prvenstvo v rokoborbi — 17.50 Po domače — 18.20 Obzorik — 18.55 Nickolas Nickleby — 19.25 Mozaik — 19.30 Kažipot — 20.00 Dnevnik — 20.35 Krapina 71 — 22.05 Nikoli grde besede — 22.45 Poročila.

Nedelja, 19. 9.: 9.30 Po domače — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Mozaik — 10.50 Otroška matineja — 11.40 Mesteca Peyton — 14.30 Hlilrostne motorne dirke za prvenstvo Jugoslavije — 15.40 Evropsko prvenstvo v košarki — 17.20 Balkansko prvenstvo v jahanju — 18.00 Trije tatovi, italijanski film — 20.00 Dnevnik — 20.35 Igre brez meja — 21.50 Sport — 22.20 Poročila.

Ponedeljek, 20. 9.: 9.05 Odprta univerza — 9.35 Šolska oddaja — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.45 Šolska oddaja — 17.40 Drečjek in trije marševski — 18.00 Risanka — 18.15 Obzorik — 18.30 Pol, reportaža — 19.00 Mozaik — 19.05 Mladi za mlade

Za največje hidrocentrale na svetu po končani načrtovani zmogljivosti velja elektrarna Sajansk, ki jo gradijo v Sovjetski zvezi in katere kapaciteta bo znašala 6300 megavato. Največja že dograjena hidrocentrala je prav tako v Sovjetski zvezi, in sicer je to Krasnojarsk z zmogljivostjo 6000 MW.

Sploh zavzema Sovjetska zveza vodilno mesto med državami z največjimi hidrocentralami na svetu. Tako ima sovjetska elektrarna Bratsk zmogljivost 4500 MW, enako kapaciteto bo imela hidroelektrarna Suhovo, nekoliko manj — namreč 4320 MW — bo znašala zmogljivost elektrarne Ust-Ilimsk, medtem ko bo elektrarna Nurek delovala z zmogljivostjo 2700 MW.

Izven Sovjetske zveze je največja hidrocentrala v Ameriki, in sicer leta 1941 dograjena Grand Coulee z zmogljivostjo 5574 MW. Kanada gradi največjo hidrocentralo Churchill Falls, ki bo imela kapaciteto 4500 MW. Prav tako v Kanadi gradijo elektrarno Kettle Rapids z zmogljivostjo 3240 MW, v Braziliji elektrarno Ilha-Solteria (kapaciteta 3200 MW) in v Ameriki elektrarno John Day, katere dokončna zmogljivost bo dosegala 2700 MW.

V Evropi (izven Sovjetske zveze) največja hidrocentrala bo Djerdap, ki jo skupaj gradiata Jugoslavija in Romunija in ki bo imela kapaciteto 2160 MW.

Ijenski prostor — 9.35 Ljubljanski jazz ansambel — 12.10 Iz švarove opere „Veronika Deseniška“ — 12.40 Vedri zvoki z domačimi ansambli — 14.10 Ljutomarski oktet — 14.40 Mladinska oddaja — 15.40 Violončelist Edi Majaron — 17.10 Popoldanski simfonični koncert — 18.15 V tork nasvidenje — 18.45 Zabavni orkester RTV Ljubljana — 19.15 Z ansambli Fantije treh dolin — 20.00 Prodajalna melodij — 20.30 Radijska igra — 21.47 Lahka glasba — 22.15 Zvočni portret skladatelja Vinka Globokarja — 23.15 Revija slovenskih pevcev zabavne glasbe.

Sreda, 22. 9.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Opera matineja — 9.05 Kaj vam pripoveduje glasba — 9.30 Iz del skladatelja Johanna Straussa — 9.40 Pesmi za glasove in orkester po starih narodnih besedilih skladateljev Rada Simonitija in Mojmir Sepeta — 12.10 Iz albumov skladatelja Vasilija Mirka — 12.40 Od vasi do vasi — 14.10 Ob lahki glasbi — 14.35 Voščila — 15.40 Uvertura in koncert — 16.40 Orkester radia Stuttgart — 18.15 Iščemo popevko poletja — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana — 21.30 Lepe melodije — 22.15 S festivalov jazz — 23.15 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe.

Četrtek, 23. 9.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pogled v vesolje — 9.35 Melodije slovenskih avtorjev — 12.10 Iz Webrave opere „Carostelec“ — 12.40 Čez polja in potoke — 14.10 Lahka glasba za razvedrilo — 15.40 Ameriške narodne pesmi — 16.40 Orkester češkega radia — 17.10 Koncert po željah poslušalcev — 18.30 Igra ansambel Silva Stingla — 18.45 Naš podlistek — 19.15 Z ansambli Mojmir Sepeta — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Vabimo vas na bralno vajo — 22.15 Iz angleške simfonične literature našega stoletja — 23.15 Jazz — 23.40 Godala za lahko noč.

Petek, 24. 9.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Opera matineja — 9.05 Radijska šola — 9.35 Popevke s slovenskih festivalov — 12.10 Pesmi na besedila Srečka Kosoveca — 12.40 Francoske pihalne godbe — 14.10 Ob lahki glasbi — 14.35 Voščila — 15.30 Napotki za turiste — 15.40 Fran Lhotka: Iz baleta „Srednjeveška ljubezen“ — 17.10 Operni koncert — 19.15 Z ansambli Henčka Burkata — 20.00 Zbor madrigalistov iz Kölna poje skladbe Johanna Brahmsa — 20.30 „Top-pops 13“ — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Beseda in zvoki iz logov domačih — 23.15 Jazz pred polnočjo.

— 20.00 Dnevnik — 20.30 Vojaki ob koncu vojne, drama — 21.35 Kulturne diagonale — 22.15 Poročila.

Torek, 21. 9.: 9.35 Šolska oddaja — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.45 Šolska oddaja — 15.55 Vrtec — 17.50 Prijatelj Ben — 18.15 Obzorik — 18.30 Nina Simone in njen ansambel — 19.00 Mozaik — 19.05 Zdravilne vode — 20.00 Dnevnik — 20.35 Črna dan v Black Rocku, ameriški film — 21.55 Likovni nokturno — 22.05 Poročila — 22.10 Gimnastika Evropa—Japonska.

Sreda, 22. 9.: 8.15 Šolska oddaja — 16.50 Madžarski pregled — 17.00 Erazem in potepuh — 17.35 Obzorik — 17.50 Mozaik — 17.55 Nogomet Jugoslavije — Mehika — 20.00 Dnevnik — 20.35 Nocoj v gledališču — 21.50 Naš vsakdan — 22.30 Poročila — 22.35 Gimnastika Evropa—Japonska.

Četrtek, 23. 9.: 9.05 Šolska oddaja — 14.45 Šolska oddaja — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 17.45 Pakjova pojedina — 18.00 Glasbeni ciliban — 18.15 Obzorik — 18.30 Svet v katerem živimo — 19.00 Mozaik — 19.05 Enkrat v tednu — 19.20 Vse življenje v letu dni — 20.00 Dnevnik — 20.35 XXI. stoletje — 21.25 Maupassantove novele — 23.00 Poročila.

Petek, 24. 9.: 9.35 Šolska oddaja — 14.40 Šolska oddaja — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 17.00 Potujmo v naš svet — 17.25 Mesteca Peyton — 18.15 Obzorik — 18.30 Waterpolo Sovjetske zveze — Madžarska — 19.30 Zabavna glasbena oddaja — 20.00 Dnevnik — 20.50 Kid Galahad, ameriški film — 22.25 Jazz na ekranu — 22.55 Poročila.

Sejem plemenske živine

Zveza rejcev pincgavkega goveda za Koroško in Vzhodno Tirolsko priredi v sredo 22. septembra 1971 s pričetkom ob 9.30 uri svoj prvi letošnji jesenski sejem v Trgu - Feldkirchnu. Za sejem je prijavljenih 50 bikov in 70 ženskih živali.